

RUTEN SKIKLUB

ARGANG 47

DECEMBER 2014

*I påsken 2014 fylgte Ruten Fjellstue 75 år
Skiklubben siger hermed tillykke til værtskabet*

RUTEN SKIKLUBS MEDLEMSBLAD 2014

REDAKTION & LAYOUT

Flemming Koue

Tlf.: +45 43 90 18 19 - E-mail: flemming.koue@get2net.dk

OBS! Sidste frist for bidrag til Skibladet er altid 1. november

MEDLEMSADMINISTRATIONS

Michael Rolf Jacobsen

Tlf.: +45 45 76 00 23 - Mobil: +45 23622477

E-mail: michael@rolfjacobsen.dk

Bankkonto nr.: Reg. 1551 nr. 4162250

Forsidebillede: *Stein Olav Bredli*. Øvrige billeder: *Arthur - Ruten Fjellstue samt trofaste medlemmer af Ruten Skiklub.*

Indholdsfortegnelse

Side

Redaktionelt.....	3
Formanden har ordet.....	4
Brev fra Berit.....	5-14
Nu skal Espedalen på landkortet.....	15
Referat af generalforsamling 2014.....	16-24
Bliv medlem af Ruten Skiklub og Regnskab 2013.....	24-25
Taler ved fjeldstuens 75 års jubilæum.....	26-32
Maria og legendariske Vasaloppet.....	33-35
Ruten - En familiebedrift gennem 75 år.....	36-37
Berggrunnen i Espedalen.....	38-45
Wintersstilte rond Ruten Fjellstue.....	46-49
Arthur får lov til at sælge eget øl på uåbnede flasker.....	50
Ugerapporter fra medellmerne.....	51-59
Hilsen fra den sydlige halvkugle.....	60-61
Mobiler på ski.....	61
Status for hjemmesiden.....	62
Ruten-bånd.....	63
Annonce Tuxen AV-Center.....	64

RUTEN FJELLSTUES ADRESSE

Ruten Fjellstue - N-2658 Espedalen, Norge

Telefon: +47 61 29 73 20 - Telefax: +47 61 29 73 21

E-mail: post@ruten.no - Internet: www.ruten.no

Redaktionelt

Ruten Fjellstue kunne i påskedagene 2014 fejre en mærkedag, nemlig sit 75 års jubilæum. Der var derfor lagt op til fest. Flere af Skiklubbens medlemmer var da også taget den lange vej til Espedalen for at deltage i festlighederne, og minsandten om ikke slagets gang ved festmiddagen - måske ikke så overraskende - var lagt i hænderne på *Arne Skipper*, og minsandten om ikke også flere af festtalerne blev afleveret af Skiklubbens næstformand *Therese Vedel*. Hvad er derfor mere naturligt end at lade Skibladets forside pryde af Fjellstuens værtskab. Fra redaktionen af Skibladet skal der naturligvis også lyde et stort tillykke med 75 års jubilæet. Meget mere om jubilæet andet sted i bladet.

Præcist inden dead-line modtog redaktionen en email fra *Berit* om, at hun i år havde fået ekstra god tid til at skrive sit brev, fordi hun under en ferie i Pyrenæerne var vrikket om på anklen og havde brækket 'leggbenet'. Altså skrue i benet hos eksperterne i Lillehammer og ingen belastning af benet i 3 uger. Pyhha. Men Skibladet kan så på en måde høste fordel af uheldet og få et ekstra langt og fint bidrag til krøniken om familien Bredli.

Skibladet kan vel med rette betragtes som en slags 'mødested' for en gruppe mennesker med særlig tilknytning til norsk natur i Espedalen - til natur i det hele taget, glæden ved at rejse og opleve, gode historier og beretninger fra

hyggeligt feriesamvær. Det er derfor dejligt, at det også denne gang er muligt at bringe et fjernt pust ude fra den store verden, nemlig fra Skiklubbens legendariske sangskriverke *Kirsten Albinussen og husbond Rolf*.

Det mere jordnære kan man læse om i *Michael Heims* kompetente bidrag på norsk om Berggrunden i Espedalen. Sågar et bidrag for hollandskkyndige er der, dog med dansk oversættelse.

Vinterterrænet omkring Ruten Fjellstue har også tjent som basis for deltagelse i det verdenskendte Vasaløb. Det fortæller *Maria Skipper* levende og gripende om i sin beretning.

Information om den færøske kunstner Tróndur Patursson, som er ophavsmand til Skiklubbens gave til Fjellstuen ved 75 års jubilæet, mangler heller ikke. - Ølbrygning er også et emne, som binder medlemmerne til Fjellstuen. Læs f.eks. om *Bertelsen Bryg*.

Ugerapporterne taler deres eget levende sprog om intense ferieoplevelser i sneen og egnens natur. Det vidner ikke mindst de flotte billeder om.

Redaktøren retter en stor tak til alle skribenterne og ønsker samtidig alle **rigtig glædelig jul og et godt nytår** - samt naturligvis oplevelsesrige feriedage på Ruten Fjellstue i 2015.

Vi ses til Skiklubbens generalforsamling den **første mandag i maj 2015** - hvor det så end måtte blive!

Flemming Koue

Formanden har ordet

Slutningen af oktober er altid synonym med: De første spæde juleudstillinger (og tilhørende brok om dette), montering af vinterhjul, og ikke mindst det traditionelle indlæg til Skibladet fra Formanden.

Jeg har selv haft fornøjelsen af at besøge Oslo tre gange inden for de sidste par uger - og havde også fornøjelsen af at opleve det berømte spektrum af oktobervejr i den norske hovedstad. Høj sol - ja nærmest 'indian summer', regn, regn og regn - og sørme også, om vi ikke også så skyggen af lidt slud på den sidste tur. Men Norge er - uanset vejret - et fantastisk land - og Oslo er en skøn hovedstad.

Skiklubben har haft et stille år. Vi var ikke så mange til årsmødet, men det var

rigtigt hyggeligt, og vi håber, at der kommer flere næste år. Husk nu, at det er den 1. mandag i maj måned - og vi arbejder på at finde en passende lokation. Til årsmødet havde Berit og Arthur en flot gestus til klubbens medlemmer, nemlig en rabat på 75 norske kroner pr. døgn, man opholder sig på Fjellstuen. En stor tak til værtsparret herfor.

Der skal også lyde en stor tak til bestyrelsen for det store arbejde, der er blevet lavet i det forgangne år, og ikke mindst en stor tak til redaktøren, som utrætteligt sørger for, at denne publikation bliver flottere og flottere hvert år.

Jeg vil benytte lejligheden til at ønske jer alle en glædelig jul - og ikke mindst en dejlig vinter.

Christian Skipper

På besøg ved Bingsbu i uge 8

Brev fra Berit

Kjære Ruten venner

Jubileumsåret vårt går mot slutten, vi skriver slutten av oktober, og det er høst i Espedalen. Det har vært et begivenhetsrikt år, det er sikkert.

Vi har hatt hurtig visitt av kong vinter et par ganger, så dekkene på bilen er skiftet, men i skrivende stund har vi lune temperaturer, ca. +5 grader og litt vekslende sol og regn. Toppene i Jotunheimen er hvite, så det ser flott ut mot den blå himmel.

Jeg sitter her, med mer tid til å skrive enn jeg har noen gang hatt, noget ufrivillig, med brekt ben! Ny erfaring for meg. Aldri er jeg syk, aldri har jeg kommet til skade, så hva skjedde?

I nesten et år har vi gledet oss til en ukes ferie i Nord-Spania. Arthurs bror, Stein-Olav og hans kone Guro, bestilte plass på en flott restaurant i Girona siste år, og vi skulle kombinere denne turen med vår sommerferie i år. Siste år hadde vi ingen ferie, så dette gledet vi oss meget til.

Vi reiste ned søndag 12. oktober og

hadde tre flotte dager i Barcelona, med opplevelser, god mat og flott vær. Så reiste vi videre til Girona, i to dager, også det samme gode vær, og for en deilig by! De to siste dagene ville Arthur og jeg ta en tur opp i Pyreneene for å se på fjellene, og besøke det lille landet Andorra. Vi hadde også en riktig god tur. - Lørdag før vi skulle hjem bestemte vi oss for at vi måtte gå en fjelltur og komme oss opp på 2.500 m.o.h. som jo er litt høyere enn hva jeg har vært før som er Galdhøpiggen her hjemme på 2.469 m.o.h. Som sagt så gjort; det var ikke så hårdt fordi vi startet på 2000 meter hvor bussen slapp oss av.

I Andorra - mens bentejet endnu var intakt

Vi kom opp, fantastisk utsikt, og var nesten kommet ned til landsbyen igjen, da jeg mitt dumme hode skulle småløpe litt, fordi det gikk så godt, og der lå jeg og jamret over min ankel, fy,

hvor det gjorde ondt! Ikke rør meg sa jeg til Arthur, jeg skal bare ligge litt så går det over, han hørte ikke på meg, det var av med skoen og på med et tørkle som støttebandasje. Jeg rutsjet ned på rumpen de bratteste bakkene, før kjære Arthur støttet meg hele veien gjennom landsbyen til bussen. Neste dag var hjemreise, det ble en lang dag, men vi kom hjem her ved 23:00 tiden om aftenen og kom oss i seng. Neste morgen, var det benet ikke pent. Det var bare å ta turen til legen i Skåbu, og videre til Lillehammer, for røngten, flere undersøkelser, som endte i innleggelse på sykehuset for å vente på at ankelen skulle svulle ned. Leggbenet er brukket ganske høyt oppe under kneet og de har satt en skrue i ankelen min får å holde alt på plass. 10 dager i fullstendig ro med benet høyt, og 3 uker i gips, så tar vi det derfra.....

Vi har hatt en riktig god, varm, og lang sommer. Først en vår som var eventyrlig, så et lite tilbakefall omkring St. Hans da vi åpnet for sommersesongen, men fra starten av juli kom finværet og varte lenge. Det er godt å ha og tenke på utover en mørk høst.

Vi har lagt bak oss et år som ikke hundeeiere, det er det første året på over 20 år, merkelig. Vi snakker fortsatt om Tyra, men har vært i tenkeboksen på om vi skal ha en ny hund. Det er tid for å tenke tilbake og summere opp et år, året 2014.

Førjulstiden siste år, da jeg satt og skrev mitt brev var travel, jeg hadde gjester i midtuken helt frem til jul, og

noen weekender med julefrokoster, det blev ikke tid til julekort eller så meget annet. Julen kom, dessverre med en del mindre gjester enn vi hadde regnet med, våre trofaste nederlendere sviktet oss. Vi fikk en ganske brukbar gruppe over julen, men nyttår ble veldig stille. Heldigvis startet det nye år som et nyttårsfyrværkeri med bryllup 4. januar, 80 personer, flott vintervær og utrolig vellykket. Mandag etter bryllupet kom våre kjære skolebarn fra Storkøbenhavn. De kom til flotte skiforhold, og ikke for kaldt vær. De fikk små to uker med gode vinteropplevelser, mange skiturer, åking på bakken og bordtennis, sjakk med mer innendørs. Så reiste barna, og da var vi i gang med vintergjestene så smått.

***Snemandskonkurrence:
En omvendt en af slagsen.***

Det er alltid spennende tid for meg, når jeg er i gang med å ansette personal for vinteren, vi har jo en del flere i vintersesongen enn det vi har om sommeren. Siste vinter var vi utrolig heldige, jeg fikk 4 unge, friske dansker, som jeg ble utrolig glad i og for. De to piker, Pernille og Maiken kom allerede i mellomjulen, så de holdt vi nyttår med, da var jo også Lars-Jakob og hans venn, så her hadde de litt yngre selskap. Mathias og Sara, det unge par fra Bornholm kom i slutten av januar sammen med han som var kokk, Jørgen fra Sverige.

Jeg var også heldig å hadde de lokale damer, Wencke, Anne-Lene og Erna når det blev ekstra travelt. Nu er jeg i gang med samme prosess, og har nu 3 på plass og den 4. er nesten klar, så det ser ut til å bli en fin gjeng også til vinter.

Vinteren kan vi summere opp på følgende måte, rikelig snø, flott føre, lite sol. - Heldigvis, Ruten-gjester er ikke som andre gjester, de er ikke så nøye på soltimene, hvis bare føret er godt, og det var det. Jeg må sitere Susi fra uke 5, ”det er som å gå på ski i flødeskum”.... Og det må jeg medgi, høres fantastisk ut.

Sesongen vår var god, februar var helt

full, det er mange år siden vi har vært så mange, spesielt uke 7 var hektisk, vi var 78 hele uken, det merket vi godt, alle jobbet ekstremt meget, og huset fikk prøvd seg. Huset holdt, vi hadde ok vann, og alle var friske! Morsomt når det er så travelt og alt går godt. Mars ble også en god måned for oss, til

Grillparty ved Bingsbu

tross for at vi mistet to nederlandske grupper, de sliter med å få nok påmeldinger på sine gupper nå dette reisebureauet, og i 2015 får vi ingen grupper.

Vi fikk en del norske gjester inn i mars, og ikke minst noen nye danske gjester, som er utrolig verdifullt for oss, hyggelig er det, å introdusere dem for den rause, varme Ruten-familien som våre gjester fra uke til uke om vinteren er.

Masse barn i nesten alle uker, og det gleder mitt hjerte mer enn noe annet. Rørt blir jeg når jeg ser disse små med og uten ski, boltre seg i sneen og elske det. Vi deler ut diplomer og medaljer

med stolthet hver eneste uke. - Vår trofaste skole fra Odense, Henriette Hør-lucks skolen kom som vanlig i uke 12, med liv og leven , godt føre og fint vær kunne vi endelig byde dem i år. Deilig. Det blev jo en 10 dage stille tid mellom vinterferie gjester og Påskegjestene i år, da vi igjen hadde en meget sen Påskeuke, men vi kjedet oss ikke, først hadde vi to weekende med festligheter. En av våre gode venner fylte 50 år, og feiret med en kamerat her oppe over en hel weekend! Så hadde vi et slektstreff også ganske mange med barn, unge, voksne og eldre, hyggelig selskap. - Mellom dette fikk vi vasket huset, alle værelser, spisesalen og kjøkkenet før Påsken. Alltid en lettelse når dette er gjort.

Den 12. april var det vel annonsert og duket for vårt eget store jubilee, Ruten

Jubilæumsteamet klar til aksjon. Det siges, at incitamentet til festlighederne ikke mindst kom fra Danmark.

Fjellstue 75 år. Vi har tenkt og tenkt på dette gjennom det siste året, hvordan skal det markeres, og er det noen som har lyst til å komme? Det vet man jo ikke. Vi fikk imidlertid tidlig beskjed og hint fra Danmark om at det var noen som hadde lyst til å komme. Da var det bare å sette i gang. Vi sendte først ut et foreløpig varsel om hvilken dag dette skulle bli, slik at alle som hadde lyst kunne sette av dagen, så kom vi med en mer formell invitasjon i mars. Vi fikk mange tilbakemeldinger, om folk som ville komme.

Midt i denne glade tid fikk vi en meget trist beskjed om at vår kjære venn og gjest igjennom 40 år, Hanne Nørgaard, var gått bort, etter et kort sykeleie. Fred være med henne. Det var uvirkelig for oss, da de to, Hanne og Jørgen, jo nesten nettopp hadde vært hos oss. I mai 2013, var de her og feiret 17. mai og pinse med oss. Men å så godt det er å tenke på nå at hun var her da, og hadde noen riktig gode dager.

Da vi bestemte oss for å holde åpent hus ble det hele litt enklere, for da kunne jo alle som ville bare komme, og gå hele dagen. Vi fikk Skåbu musikkorps til å komme og spille for oss gjennom dagen, og de gjorde at dagen fikk en ekstra swung! Vi satte fram litt småmat som folk kunne gå og plukke av, lokal mat selvsagt, elg, hjort,

sik, ørret, ost etc, det fungeret fint, og mange lokale kom i løpet av dagen. Vi satte også utrolig stor pris på at våre familier var tilstedet hele week-enden,

lige glassmaleri vi fikk av den meget spennende kunstneren, Tróndur Patursson fra Ferøyene. Nu har det fått sin plass og kommet opp å henge, så vi ser det hver dag.

Program for jubilæumsfesten

det er godt å ha sine nærmeste rundt seg på en slik dag.

Mor var også meget tilstedet, og hadde en strålende dag, fikk snakket med mange av de eldre fra bygden, som hygget seg med mat og drikke. - Det var ikke ende på blomster hilsener, fine viner, og konfekt! Hva vi fikk! Det var en stor overraskelse. Den flotteste gave var uten tvil fra Ruten Skiklubb!! Vi er evig takknemlige og stolte av det dei-

Om aftenen hadde vi invitert spesiellgjester til festmiddag! Det var gamle gjester, kollegaer, næringspolitikere, naboer, venner og familien. Mange kunne ikke komme, slik er det jo, dette var også lørdag før Påskeferien starten, så de regnet vi med, likevel ble vi over 80 personer.

Det var uventet og meget hyggelig, og ikke minst med Odd Haukås Olsen, som sørget for musikk under middagen, til sangene, og litt utover aftenen. Det ble en lang middag, mange gode taler, om svunden tid, og om nåtid. Noen talere var ventet, andre kom som en overraskelse. Det var mange gode ord som vi tar med oss videre i en hård og travel hverdag.

Våre to kjære sønner var selvsagt tilstede, og satt sammen med sine fettere og kusiner, vi var spente på om det ville bli kjedelig, eller hva? Men de satt hele den lange middag og fikk vite masse nytt om sine forfedre, og foreldre, det var en overraskelse for dem tror jeg, at de synes det var så morsomt og interessant. Litt lenge ble det for de minste, noen gikk for at se en film, men Guris to 6 åringe, Tidemann og Tellef rakk

både å spise, og å komme i seng før middagen var ferdig.

Påsken kom jo rett etter jubileumsdagen vår, de første kom søndagen etter, til et hus og et vertskap som fortsatt var høye på 75 år feiring. Aldri har huset vært pyntet så fint til påske, det var blomster ute, inne i alle kroker og trapper, for meg som elsker blomster var det som i en drøm, og energien var på topp til å motta etter hvert fullt hus, 80+ i antall gjester fra tirsdag i Påskeuken. - Vi hadde sne, skiføre, og flott vær, igjen en uforglemmelig Påske!

Spydspidser ved Olstappen

Med våren kommer nye aktiviteter frem, med det korte sommerhalvåret vi har er det mye som skal nås.

Arkeologiske utgravninger langs Olstappen, i tiden mellom de tapper ned innsjøen for å forberede seg på snemeltingen og til de slipper vannet inn i innsjøen, når magasinene innover ifjellet blir fulle. Det er andre året at disse utgravninger er i gang. Dett er er

for å finne spor etter de første beboere i Skåbu/Espedalen, og i år gjorde de et meget interessant funn, rester etter de første elgstekmåltider i Norge, datert 10.000 år tilbake i tid. - Barna fra skolen får også være med og grave og de finner hele tiden pil- og spydspisser.

Arbeidet med vår nye varmestue, Huldrebu skrider også sakte frem. Det er kommet vinduer, tak med gress på, og gulv. Nå gjenstår innredning, det blir en riktig hyggebu, og et fint turmål for våre yngste skiløpere, og våre eldste turgåere om sommeren.

Lars-Jakob gikk studentperioden sin i møte etter Påske, med eksamen etter eksamen, og festligheter følger med. Arthur og jeg reise til København på Generalforsamling samme weekend, som studentfestlighetene startet på Lillehammer. De hadde 0 °C og sne i luften, vi bekymret oss selvsagt om hans ve og vel. Det hele gikk godt, men han fikk en kraftig forkjølelse, ikke det vi ønsket mest siste uke før eksamen startet.

17. mai er slutten på festlighetene og starten på eksamensperioden. Dagen opprant med flott vær, vi startet tidlig fra Ruten, satte nesen mot Aulestad i Gausdal, hvor vi deltok i feiringen, Jon-Olav måtte være med oss, men han

møtte venner fra skolen der nede, også sin fetter, Fredrik som er et år eldre. Vi var invitert til Arthurs foreldre til Røme-grøt og Spekemat, som er tradisjonell mat for oss på 17. mai. Om ettermiddagen var vi å så Lars-Jakobs studenter kull gå i tog fra skolen og ned til kommunens hus i Gausdal, hvor det var tale for dagen.

17. maj fejres i nationaldrakt

Lars-Jakob fikk sin eksamen, den ble ganske god, han var stort sett fornøyd, og vi var meget fornøyde og glade for at han bestemte seg for å gå inn i militære i midten av august, og derfor kunne være hjemme og jobbe sammen

med oss hele sommeren. Han ville også tjene noen penger, så det passet godt.

Jon-Olav som jo reiste hele siste sommer, ville også være hjemme i sommer, det er ikke så lett å få en jobb andre steder når han ikke har kjørekort, og vi er jo glade for det. De to jobbet ute, og inne, etter behov. Jon-Olav med bl. a. ansvar for å klippe gresset.

Vi fikk også tid til en lille tur ned på sørlandskysten for å besøke Guri og hennes familie, 4 dager uten gjester i starten av Juli, benyttet vi godt, og pakket lett for å få noen soldager og litt salt sjø! Dette hadde også mye og betydning for oss da vi visste at Lars-Jakob skulle til Nord-Norge i august, og vi da var litt usikre på hvilken tjeneste han kom inn på, og hvor ofte vi ville se ham i efteråret. Vi nøt disse dagene. Og kom hjem med masse energi til å gå i gang med selskaper, bryllup og Peer Gynt festival.

Det var første år vi var med til "Liv Lågå"-dagene i Skåbu, hvor vi holdt åpent i en nedlagt kafe og serverte øl, en enkel lunsjtallerken og kaffe og kake. Været var det beste, +26 grader og sol i Skåbu, det var meget populært med sommerøl fra Espedalen Fjellbryggeri!

Gjennom sommeren ble det også jobbet gjevnt med et prosjekt vi er med i gjennom innovasjon Norge, for å få turistbedrifter i innlandet "back on track" etter noen meget dårlige år. Det

heter intoNorway, og vårt prosjekt her i Espedalen, det vil si oss, sammen med Dalseter og Strand er et utsikstårn med overnattingsplasser og et lille kjøkken, hvor man kan bo/overnatte for å se og observere elg, et Elgtårn! (Se side 15)

***Peer Gynt i helt ny opsætning.
Altid en fantastisk oplevelse.***

Dette sammen med et prosjekt i Skåbu skal skape interesse om det fantastiske elgområdet vårt med dyregraver, elgtrekk høst og vår, og mulighet til å se skogens konge i sitt rette element. Sammen heter disse prosjektene Elgland .

Vi har fått en del penger til dette tårnet, men må også regne med å legge ned en stor egeninnsats i form av tid og arbeid, for å få dette på plass i løpet av neste sommer. Vi har også fått godt med presse på det som dere ser av artikkelen. Nå venter vi på de formelle byg-

getillatelser fra kommune og skogeier. Spennende!

I starten av August kommer Peer Gynt festivalen hvert år, ekstra stor spenning var det omkring teateroppsetningen i år, da det var ansatt ny kunstnerisk leder, ny regisor og alle skuespillerne nye ja det var en helt nye oppsetting av Peer Gynt vi skulle få se. Det ble en brak suksess!

Alle aviser, publikum og lokale var begeistret, etter premieren, og alle de gode anmeldelser kom, var billettene revet

vekk. Været var også på teaterets side, så de kunne ikke vært en bedre nypremiere. - Billettene til neste års forestilling og festival, ble lagt ut for salg kort tid etter åres festivalslutt, og de har solgt godt, lørdagsforestillingene er langt på veg utsolgt alt nå.

Vi lager igjen våre populære pakker til festivalen neste år, med to eller tre dagers opphold, full pensjon, billetter, transport og ekstra opplevelser som ølsmaking og historier omkring Peer Gynt. Så er det noen, som vil ha en ekstraordinær opplevelse neste sommer, er det bare å ta kontakt.

August og september har vært travle måneder med selskaper hver weekend, og etter at skolene startet har vi ikke hatt noe særlig hjelp så vi har jobbet riktig meget, og tiden bare løper av sted.

Jon-Olav startet sitt 2. år i gymnasiet, han går jo gymnas med idrett, siste år hadde han SWOT idrett som satsingsfelt, altså alpine idrettsgrener først og fremst på twintip ski. I år har han valgt annerledes, også fordi han har vært meget ivrig på sin Mountainbike i sommer, og som en grand finale, syklet han Birkebeinerrittet siste lørdag i august. Han gjennomførte med glans, hans tid var meget god, han lå an til å klare det høyt hengende birkebeinermerke, men var uheldig med sykkel, som hadde en skjult feil som gjorde at han fikk kjede revet av 3 ganger i løpet av turen. Men han gjennomførte til tross for alle vanskeligheter og det synes vi var flott, og det gav ham også en god selvfølelse. Så han er helt klar på at han tar turen igjen neste år.

Med bakgrunn i dette valgte han utholdenhets idretter som sitt speciale i år. Derfor er det fokus på sykkel og langrenn som kommer til å oppta ham i vinter. Det er morsomt at han igjen har fått interesse for langrenn, det har vært litt dårlig de siste årene. Ingenting gleder oss mer. Han har også en del praktisk læring på skolen, så kanskje kommer han til å tilby weekendkurs i langrennsteknikk i vinter, vi får se.

Lars-Jakob reiste på opptak i det norske forsvar i midten av august, først

forsøkte han å komme inn i fjernoppklaringsbataljonen, men det gikk ikke helt som han ønsket, det var hårdt, og han er litt ung. Derfor ble det vanlig førstegangstjeneste i Hærens Samband, det vil si han sørger for all radiokontakt i mellom alle. Han er stasjonert på Bardufoss, litt sør-øst for Tromsø, og trives meget godt. Han har bare kommet helt på riktig plass. - Han var så heldig å ha sin første perm i forbindelse med sin 19 års fødselsdag, så da hadde vi ham hjemme i 6 dager. Han får også en lang Juleferie, hvor han blir hjemme i nesten 3 uker. Det passer perfekt da vi i år har bestemt oss for å holde jul for våre familier, da vi ikke skal åpne fjellstuen før 26. desember. Det gleder oss at vi kan samle alle 22 personer til skiturer og julehygge.

Mor, Kari, har det godt, selv om vi

Mor Kari

merker at hun blir eldre. Hun har også hatt en god sommer, vært mye ute i det fine været, men har ikke krefter til å være med så mye rundt på reiser og turer lengre. Hun har flere ganger snakket om at hun gjerne vil ha en omsorgsbolig nede i dalen nærme eldresenteret. Men vi har gjentatt at vi tror hun vil kjede seg, når hun ikke har noe at ta seg til, som å stelle blomster, folde håndklær og smårydde etter oss andre her oppe. Men nu i høst var hun helt bestemt på at en vinter til på Ruten, det hadde hun ikke lyst, og krefter til. Derfor søkte vi om en bolig til henne og den har hun fått og flyttet inn 30. september.

Det er på Hundorp, nede i Gudbrandsdalen, som er vårt kommunesenter. En liten time for oss å kjøre. Så det blir ikke hver dag hun ser oss, men så langt har vi vært hos henne ganske ofte. Det ser ut som hun vil trives. Leiligheten er lys, lekker og ny, og med hennes egne ting og bilder på veggene, er det blitt riktig trivelig. Det er også aktiviteter et par ganger om uken som hun går til, så det blir mer sosialt for henne enn bare å være med oss her oppe, som jo mest er opptatt av bedriften og vår egen hverdag. Merkelig for oss er det jo.

Nå er vi i løpet av et halv år gått fra å være 5 til 6 i familien til å være 2! Heldigvis er Jon-Olav hjemme nesten hver weekend. Og vi har ikke riktig fått føle på det før nu de siste par uker, hvor vi har vært hjemme og ikke hatt noen gjester. Det er stille.

Nå stiller Arthur hjemme for meg, som

stort sett ikke er til annet bruk enn å sitte i sofaen, hvor jeg har fått mitt midlertidige kontor omkring meg, det ser skrekkelig ut, med datamaskin, telefon, pad, papirer, romaner som jeg leser innimellom og masser av aviser! Jeg føler meg unyttig, og kan ikke vente med å komme på bena igjen og gå i gang med julekake baking og hva med småkakene til vintersesongen, ja den som kommer får se! - Så lenge det ikke er snø, føles det som vi har godt tid til Jul, men 1. november er rett om hjørnet. Det ble i hvert fall et ordentlig brev til Ruten-bladet i år, og det blir også et av de bedre julekort, det har jeg godt tid til. Vi her på Ruten vil ønske alle våre nye og gamle gjester en riktig God

Uglen har nok givet inspiration

og Fredelig Jul, og et strålende godt Nytt År 2015! - Vi ønsker alle velkommen på Vinterferie og Sommerferie, vi gleder oss til å se dere alle!

*Beste fjellhilsen fra
Berit*

Nu skal Espedalen på landkortet

Tre fjeldstueværter går sammen om at bygge et overnatningstårn ved Ramstjønna. Med kreativ arkitektbi-stand skal fjeldstuerne i Espedalen give

gæsterne noget helt specielt: Et 12 m højt tårn med seks sengepladser og køkken samt udsyn over Europas stør- ste elgræk, mens de nyder middagen.

Referat af generalforsamling 2014

Referent og foto: Flemming Koue

DAGSORDEN

1. Velkomst og spising
2. Valg af dirigent
3. Formandens beretning
  - a. Nyt fra Ruten
  - b. Nyt om hjemmesiden
4. Kassererens beretning
  - a. Fastlæggelse af kontingent
5. Valg af bestyrelse
6. Valg af redaktør
7. Valg af revisor og revisor-suppleant
8. Indkomne forslag fra medlemmerne og/eller bestyrelsen
9. Eventuelt
10. Konkurrencen

Vejret var lidt overskyet på denne første mandag i maj måned 2014. Det var atter tid til det traditionelle årsmøde i Ruten Skiklub. Igen i år var årsmødet henlagt til Restaurant Fregatten i Hundige Havn, ikke mindst fordi lo-

Tid til at snakke, tid til at bestille drikkevarer

Kasserer Michael på hårdt arbejde

kalelejen er inkluderet i den fordelagtige menupris. Andre steder skal man nemlig i dag som regel betale lokaleleje ved siden af menuprisen, og det kan jo let løbe op.

22 personer havde fundet vej til Hundige Havn. Det beskedne antal filosoferede formanden *Christian Skipper* lidt over i sin beretning. Logisk nok er chancerne for at blive vinder i aftenens konkurrence eller nogle af de andre præmier jo så ganske vist også større. Både *Berit* og *Arthur* var kommet helt fra Norge og havde praktisk kombineret deltagelsen i årsmødet med en velfortjent ferie efter Fjellstuens netop afholdte 75 års jubilæum. Så en helt frisk snerapport kunne vi ikke få, men sne var der i hvert fald på i højfjeldet endnu, forsikrede *Arthur*. Dejlig at se dem begge til årsmødet og naturligvis også de øvrige Ruten-gæster.

Pkt. 1 - Velkomst

Formand *Christian Skipper* bød velkommen og var helt sikker på, at vi ville få en god aften sammen. Derefter gik så hyggesnakken livligt et stykke tid, indtil man samledes om de opdækkede borde og gik over til spisningen.

Spisning

Prisen for den lækre buffet var i år 200 kr. pr. deltager. Skiklubben havde besluttet at give et mindre tilskud. Velkomstdrink samt kaffe/te var inkluderet, men drikkevarer for egen regning. Kortholdere fik et par timers betalings-respit, inden kortmaskinen blev sendt rundt.

Trofaste medlemmer, som kommer rigtig langvejs fra

Pkt. 2 - Valg af dirigent

Ole Bertelsen blev énstemmigt valgt til dirigent, men gjorde dog for en ordens skyld opmærksom på sin dobbeltrolle som som foreningens revisor. Det mente flere kun kunne være en fordel, da han så for alvor måtte føle sig på hjemmebane. Han konstaterede straks, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet og gav fluks ordet til formanden.

Pkt. 3 - Formandens beretning

Først og fremmest vil jeg byde alle hjertelig velkommen til vores årsmøde. Igen i år har jeg fornøjelsen at give en speciel varm velkomst til Berit og Arthur. Vi ved, at I har haft et travlt forår og en hektisk vinter, så vi er meget glade over, at I har fundet tid til at besøge os.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke bestyrelsen for en storartet indsats i året, vi har lagt bag os. Vi har haft nogle hyggelige møder, og tak til jer, som beredvilligt lægger stue til et møde. Det er fordelen, når formanden bor på Fyn.

Og så er der jo vores medlemsblad. Sidste år udnævnte vi Flemming til Æresmedlem - og det kunne jo medføre en vis metaltræthed og deraf manglende motivation. Men endnu engang syntes jeg, at vi har fået et superflot blad på gaden. Jeg er medlem af flere foreninger, som er større og mere professionelle end vores - men ingen af dem har så flot et medlemsblad. Det syntes jeg, vi alle bør være stolte af.

Siden sidst har vi haft to store begivenheder i foreningen: For det første fejrede foreningen sidste år atter jubilæum. Desværre faldt jubilæumsturen sammen med, at formanden købte hus, og derfor kunne jeg ikke deltage. Men jeg har kun hørt positive tilbagemeldinger fra deltagerne, og det er jo dejligt. På bestyrelsens vegne vil jeg gerne takke for det store arbejde, som udvalget lagde for dagen. Tak for det. Dernæst havde Fjellstuen jo også ju-

bilæum i år. Dette blev fejret Palmesøndag, og igen måtte formanden melde forfald. Men vi havde dog en lille delegation, der satte kursen mod Espedalen. På et møde i efteråret skulle vi drøfte, hvilken gave, Foreningen skulle give til Fjellstuen. Vi kiggede i Micha-

Buffet'en var flittigt besøgt. Der var også mange lækre sager

els slunkne pengekasse og kunne godt se, at det ikke blev den store erkendtlighed. Så vi vovede pelsen og spurgte jer medlemmer efter bidrag.

Jeg er jo som bekendt sproglig student, så de eksakte tal vil jeg overlade til Michael. Men jeg kan godt sige, at resultatet var imponerende. Med medlemmernes hjælp kunne vi købe en rigtig flot gave, som jeg håber vil pryde Fjellstuen i mange år. TAK til alle for nogle flotte bidrag.

Heller ikke ved Fjellstuens jubilæum formåede formanden at komme til festen, så i stedet forsøgte vi at flække en lille tale sammen via en video. Det lykkes ikke helt, så nu vil jeg forsøge at gengive den her:

Kære Ruten Fjellstue, kære Berit, kære Arthur.

75 år - hold da op! I Danmark snakker vi meget om pensionsalder, pensionsmodenhed og ikke mindst sidste salgsdato. På trods af Fjellstuens fremskredne alder er det, i min optik, termer som ligger meget langt fra det, jeg forbinder med Ruten Fjellstue.

Jeg er kommet på Fjellstuen siden 1977 - og når jeg ser billeder fra dengang, må vi jo sige, at stedet (heldigvis) i store træk ligner sig selv. Jo - vi ved alle sammen, at udviklingen har været der, men den er sket nænsomt og med

respekt for stedet. At se ud som man gjorde for 30 år siden, kender jeg mange, som vil være misundelige over.

Som sagt er jeg kommet på Ruten, siden jeg var 3 år. Selvom det har været lidt on/off- og mest off på det sidste, så kan jeg med god samvittighed sige, at jeg har spenderet ca. 1-2% af mit liv på Fjellstuen. Men hvis jeg kigger i mit indre katalog over minder fra min barndom og ungdom, kan jeg love for, at minderne fra Ruten fylder mere end 1-2%. Det tror jeg ikke er en tendens, der er unik for undertegnede, men en tendens som medlemmerne af Ruten Skiklub alle kan nikke genkendende til. Jeg er meget stolt over, at jeg kan være med til at føre den arv videre i familien - og jeg skulle hilse fra Rosa og

Viola og sige, at de glæder sig rigtig meget til at besøge Espedalen igen i 2015.

Når jeg tænker på Ruten Fjellstue, kan jeg ikke undlade at tænke på min gamle morfar. Der er mange similariteter. Den periode, jeg bedst husker min morfar fra, var han også på samme alder som Fjellstuen. Morfar var en statelig ældre herre, men fuld af vigør. Når man besøgte morfar, var grænserne altid lidt mere åbne end derhjemme. Man måtte - og man kunne -

Indtryk fra dagsordenpunktet: Spisning

lidt mere. Hvem ville i øvrigt spænde et par brædder på fødderne derhjemme og kaste sig ned ad et bjerg? Hos morfar måtte man være længe oppe, spise sukkerknalder og drikke sodavand før maden. På samme måde måtte vi børn lidt mere, når vi var på Ruten.

Men morfar havde også sine særheder - eller sine specielle vaner. På samme måder har Ruten også sine særheder.

Hvem husker ikke det legendariske bræt i saunaen, eller Carls værelse, hvor gulvbrættet altid knirkede - eller det notorisk glatte gulv i skistalden.

Nogle ville sige, at min morfars særheder gjorde ham charmerende, og jeg vil påstå, at særhederne på Ruten er en del af det, som gør Ruten Fjellstue til et fantastisk sted uden sammenligning. Hvis særhederne ikke var der, ville det hele blive mainstream og det er det sidste, vi medlemmer ønsker.

Til sidst skal jeg beklage at jeg ikke kunne være til stede i aften. Men hvis Berit kan reservere et værelse til om 25 år, vil jeg love og garantere, at jeg kommer - og så holder vi en fest!

Og så vil jeg bede både medlemmer og andre gæster rejse sig og udbringe et leve for Fjellstuen.

Og nu skal vi så tilbage til formandens beretning:

Vi er ikke så mange til stede i aften. Hvad skyldes det? Jo - som Michael senere vil berette - så har vi stadig et stabilt medlemstal. Men der er mange, som har valgt ikke at komme. Er det den gode gamle nord/syd-diskussion, som atter er blusset op? Jeg tror det ikke. Men sikkert er det, at vi ikke formår at få nye medlemmer med til denne aften - og det er synd. Næste år vil formanden allerede, når skibladet udkommer, begynde at ringe til de nye medlemmer, således at vi kan få dem integreret i denne hyggelige aften.

Og nu skal vi tilbage til hyggen, så

spørgsmålet er, om at det ikke er nu, jeg skal sætte mig ned.

TAK!

I Skibladet har dette tema været nævnt før, og medlemmerne har været opfordret til at komme med input, men formandens indbakke har været gabende tom. Han anså derfor temaet for at være uddebatteret indtil videre.

Dirigent Ole fremkom i den forbindelse med et spændende forslag. Hvorfor ikke næste år prøve noget nyt. F.eks. indlede årsmødet med en sejltur rundt i det nye nordhavnsbyggeri med kyndig guide (dvs. Ole), og så derefter afholde selve årsmødet i f.eks. nogle sejlkubsklokaler. Her bliver i hvert fald lidt at tænke over i bestyrelsen.

Beretningen blev herefter godkendt med applaus.

Pkt. 3 a - Nyt fra Ruten

Berit indledte med rørt at takke for den flotte gave fra Skiklubben i anledning af Fjellstuens 75 års jubilæum. (Se andet sted i bladet). Det havde været en dejlig, men også hektisk dag. Mellem

100 og 120 gæster havde der været på selve dagen, og der havde været 74 til festmiddagen om aftenen. Danskerne, sagde hun, havde altid været en stor del af Fjellstuens sjæl, så det havde derfor glædet hende usigeligt, at der også havde været 6 trofastet danske stamgæster blandt deltagerne i festlighederne. Der var blevet holdt taler, fortalt om livet på Ruten gennem tiderne, og Skåbu's musikkorps havde sørget for musikunderholdningen.

Men ellers havde det været en fantastisk vinter. Vi fik en vejrberetning for de forskellige uger. Først og vejret havde i flere af ugerne været helt exceptionelt - noget med 'sne som flødeskum' vist nok. Dog mindre godt i uge 9. Der havde været skolebørn i januar og hele 75 gæster i hele 7 dage i uge 7. (Det oplevede referenten på egen krop, idet *Berit* havde været nød til at bestille værelse til flere af uge-8 gæsterne på Dalseter, fordi de var kommet en dag eller to tidligere).

Nu håbede hun så på en god sommer.

Her bad *Finn Olsen* om ordet for en kort bemærkning. Det havde været en helt fantastisk oplevelse, ikke mindst på grund af mødet med de mange lokale deltagere, også selvom det måske ikke altid havde været lige let at forstå, hvad der blev sagt på det lokale

Espedalsmål. Men det var jo blot en charme mere. Der havde også været mulighed for en skitur.

Therese Vedel supplerede herefter med at sige, at hun havde fået på fornemmelsen, at det ikke kun var på Ruten Fjellstue, at man var stolte over at have en dansk skiklub som fanklub, men det var man faktisk også i hele lokalsamfundet.

Pkt. 3 b - Nyt om Hjemmesiden

Svend Gundestrup berettede med en masse taleksempler om status for Skiklubbens hjemmeside. Statistikken viste, at der nu totalt havde været ca. 60.000 besøgende på hjemmesiden eller 13.000 flere end sidste år. Der var kommet 36 nye billeder, han kunne godt bruge flere, ligesom han også opfordrede til at lægge gode historier på hjemmesiden. Hjemmesiden var nu også sikret mod reklamer af tvivlsom karakter. Den skulle også være sikret mod hackere.

Genopfriskning af ferieminder - måske?

Pkt. 4 - Kassererens beretning

Foreningens kasserer *Michael Rolf Jacobsen* gennemgik det omdelte regnskab, som i år viste et beskedent driftsunderskud på minus 219,32 kr. Han var stolt over, at han denne gang havde husket at fakturere bagsideannoncen på Skibladet.

Regnskabet blev straks godkendt uden spidsfindige spørgsmål.

Fastlæggelse af årskontingent

Kontingentet ændres ikke, og det er fortsat 125 kr.

Pkt. 5 - Valg af bestyrelse

Da alle bestyrelsesmedlemmerne, nemlig *Christian Skipper*, *Therese Vedel*, *Michael Rolf Jacobsen* og *Svend Gundestrup* allerede i indkaldelsen til årsmødet havde erklæret sig villige til genvalg, blev alle straks genvalgt - med stor akklamation.

Pkt. 6 - Valg af redaktør

Flemming Koue blev genvalgt som redaktør af Skibladet, ligesom *Svend Gundestrup* garanteret også fortsætter som webmaster. Her også stor akklamation.

Under dette punkt skete der også en foreløbig udpegning af ugeskribenter.

Ugerne 3½-4, 6, 7, 8 synes at være på plads. Uge 9 har redaktionen allerede modtaget en beretning fra. Berits

brev er også et fast indslag, som alle glæder sig til at læse. Redaktionen har også tilsagn om andre spændende bidrag, f.eks. om Espedalens geologi, Marias deltagelse i Vasaløbet, som hun klarede på knapt 11 timer (hun var i uge 8 også flittig til at spurte rundt i løjperne i Espedalen); der vil være beretninger fra Fjellstuens 75 års jubilæum,

*Vinderen af årets konkurrence:
Christian Skipper sammen med
en glad sponsor Berit*

et indslag på hollandsk (med dansk oversættelse), samt andre spændende bidrag. Så mon ikke der også denne gang kommer et fint blad ud af det.

Pkt. 7 - Valg af revisor og revisor-suppleant

Ole Bertelsen blev straks genvalgt som revisor. Revisorsuppleant blev Carl Dixen.

Pkt. 8 - Indkomne forslag fra medlemmer/bestyrelsen

Der var ingen forslag indkommet.

Pkt. 9 - Eventuelt

Intet særligt at berette.

Formanden takkede herefter *Ole Bertelsen* for god og håndfast mødeledelse.

Pkt. 10 - Konkurrencen

Og nu til aftenens clou - nemlig konkurrencen. Den blev i år forestået af sidste års vinder *Carl Dixen* (som for 3 uger siden uforvarrende kom til at fortælle redaktøren, at han sørme ikke

Bestyrelsen har efterfølgende konstitueret sig som følger:

**Christian Skipper, formand
Therese Vedel, næstformand
Michael Rolf Jacobsen, kasserer
Svend Gundestrup, sekretær**

kunne finde sin seddel med alle notaterne. Den må han så have fundet alligevel). *Berit* var som sædvanlig lykvens gudinde, som retfærdigt udtrak vinderne af de ”spændende præmier” - så som gavekort på Ruten-øl, gratis skileje, tur til Helvete etc, og ikke mindst den eftertragtede førstepræmie: En uges gratis ophold på Ruten!

Konkurrence-masterens genfundne notater affødte bl.a. følgende svære og til dels helt umulige spørgsmål: ”*Hvornår fyldte Kari 85 år i 2013?*”, ”*Hvor mange påskegæster var der på Ruten i 1939?*”, ”*Hvilken fugl var det store samtaleemne i februar-april 2009 på Ruten?*”, ”*Hvad får man som tilbehør til hovedretten svineribben juleaften på Ruten?*”, ”*Hvem var redaktør af det første skiblade i 1968?*” og ”*Hvad vejer en dyb tallerken model Ruten (Vitro Porselen)?*. Alligevel lykkedes det flere af konkurrencedeltagerne at få 10 eller flere af de i alt 20 spørgsmål rigtige.

Vinderlisten blev som følger: Gavekort på Ruten-ølsmagning *Christian Skipper*, en tur til Helvete *Mads Koue*, *Jørgen Lybæck* en flaske med spirituslignende indhold, *Therese Vedel* reddede sig et gavekort på en Ruten-øl ved passende lejlighed, *Inger-Anne Koue* gratis skileje i 1 uge, og minsandten om ikke *Christian Skipper* også var den heldige vinder af førstepræmien på en uges gratis ophold, så nu er der da slet ingen undskyldning for ikke at dukke op til næste år.

Medens konkurrencens dommere gjorde resultatet af konkurrencen op, blev der vist en seværdig film fra Skiklubbens 45 års jubilæumstur til Ruten i slutningen af august 2013. De deltagere på årsmødet, som også deltog i jubilæumsturen, var tilsyneladende svært fornøjede med at gense sig selv på film og genopleve turen. De øvrige årsmødedeltagere morede sig tilsyneladende også.

Det var så det – en god og glad aften var slut, klokken var ved at være mange, og medlemmerne drog hver til sit til nære og fjerne destinationer.

På gensyn til næste år - første mandag i maj 2014, hvor det så end måtte blive. Det bliver spændende!

SLUT!

Kunst og jubilæumskage

Bliv medlem af Ruten Skiklub

Det er ganske let at blive medlem af Ruten Skiklub: Man skal blot betale 125 danske kroner til kassereren på **bankkonto nr.: Reg. 1551 nr. 4162250**.

Hvilke fordele har man så af sit medlemskab? Alle medlemmer modtager omkring årsskiftet Ruten Skiklubs medlemsblad med nyheder fra fjeldstuen, ugerapporter, spændende indlæg og beretninger fra skiklubmedlemmers eksotiske rejser. Her kan man derfor ofte hente god inspiration til nye ture

og rejser - såvel vinter som sommer. Desuden får man adgang til årsmødet, som altid finder sted den **første mandag i maj**, hvor fjeldstuen som regel er repræsenteret ved Berit og/eller Arthur.

På årsmødet er der bl.a. en fornøjelig konkurrence, hvor 1. præmien er en uges **gratis** ophold på Ruten Fjellstue, ligesom der også er andre nyttige og morsomme præmier til konkurrence-deltagerne. Læs mere om denne lystige og intellektuelt udfordrende begivenhed på side 22 her i bladet.

Kontingentet for 2014 er 125,00 kr.

**Vi har omlagt indbetalingen til homebank
reg. nr. 1551 konto nr. 4162250
Betalingsfristen er 15. januar 2015**

Ny aktivitet? Nu også cykeludlejning?

Ruten Skiklub

Resultatopgørelse

for perioden 1/1 2013 - 31/12 2013

<u>Indtægter:</u>	2013	2012
Kontingent	5.925,00	6.850,00
Annoncer	500,00	00,00
Jubilæumstur	-2.885,48	
Forudbetalte kontingenter	750,00	7.500,00
<u>Indtægter i alt:</u>	<u>4.289,52</u>	<u>14.350,00</u>
<u>Udgifter:</u>		
Gebyrer Danske Bank	299,00	300,00
Fastelavn på Ruten Fjellstue		258,85
Medlemsblad	2.550,00	3.224,00
Gaver til generalforsamling	0,00	0,00
Generalforsamling	1.659,84	1.177,95
Bestyrelsesmøder	0,00	0,00
Jubilæumstur	0,00	0,00
Diverse	0,00	0,00
<u>Udgifter i alt:</u>	<u>4.508,84</u>	<u>4.960,80</u>
<u>Resultat af årets drift:</u>	-219,32	9.389,20

Balance pr. 31.12.2013

<u>Aktiver:</u>		
Kontant	82,50	57,34
Bankkonto	4.796,90	2.402,18
Aktiver i alt:	<u>4.879,40</u>	<u>2.459,52</u>
<u>Passiver:</u>		
Skyldige beløb	0,00	0,00
Egenkapital	4.879,40	5.098,72
Passiver i alt:	<u>4.879,40</u>	<u>5.098,72</u>

Regnskabet godkendt på generalforsamlingen!

Tale ved receptionen for Ruten Fjellstues 75 års jubilæum

Tale: Therese Vedel - Foto: Stein Olav Bredli

Ruten Skiklub blev stiftet i 1968 af nogle danske stamgæster, der følte, at der manglede et bindeled mellem fjeldstuen og de danske stamgæster.

De uger, vi tilbringer heroppe, binder os selvfølgelig sammen i oplevelser på ski og i pejsestuen om aftenen. Men derudover mødes vi en gang om året til den årlige generalforsamling den første mandag i maj, og vi er så heldige, at Arthur og Berit kommer ned og er sammen med os. Vi spiser først lidt god mad sammen, og derefter kommer generalforsamlingen, som slutter med en konkurrence, hvor førstepræmien er en uges ophold på Ruten Fjellstue. Den er meget populær.

Hvert femte år har vi en jubilæumstur herop. Vi tager båden til Oslo, hvor vi bliver hentet i bus. På vejen stopper vi og får en fælles oplevelse, sidste år blev det Maihaugen, og så videre frem

til Ruten. Næste dag er vi på tur i området med Berit og Arthur. Vi oplevede Vinstra fossen og gik videre ind til Pet-siko. Ved Undertjern, en sø der ligger med klippe på den ene side og frit udsyn til den anden, spiste vi vore madpakker, før vi vendte tilbage til bussen. De fleste kørte hjem igen, men en lille flok gik det sidste stykke tilbage, hvor Arthur ventede med kokekaffe. Om aftenen var der festmiddag med musik, dans og underholdning.

Det vigtigste bindeled er måske skibladet, som udsendes en gang om året lige op til jul. I det blad skriver gæsterne om deres oplevelser i de forskellige vinteruger og heroppe fra har Jakob skrevet mange artikler, Willy har skrevet og Guri en enkelt gang og nu er det Berit, der fortæller om årets begivenheder.

Vi fra Ruten Skiklub vil gerne ønske jer tillykke med jubilæet og mange gode år fremover. Det vil vi gøre med dette glasmaleri af den færøske kunstner Tróndur Patursson. Forestil jer en mand der sidder ude på en fjeldhylde i al slags vejr. Han har et stykke kul og et stykke pergament i hånden og med kullet søger han at fange et billede af naturens sjæl. Vi kommer også herop for at fange lidt af naturens sjæl, og det synes vi billedet kan udtrykke.

Rigtig hjertelig tillykke!

Tale ved festmiddagen

Tale: Therese Vedel - Foto: Stein Olav Bredli

Kære Kari, Berit og Arthur,

Det er en stor glæde at være med her i dag og høre alle de fine historier fra de 75 år, men hvordan begyndte det egentlig. - Jo, ideen fik Jakobs forældre, mens de sammen arbejdede på Gålå sanatorium, og som et resultat af det flyttede hele familien, Jon og Rønnaug og deres to børn, Jakob og Magda til Brendsetra i 1935.

Her arbejdede de videre med tanken om at tage turister som gæster på sæteren. Men vilkårene var hårde, blandt andet var der ikke vej så langt. I den isfri periode af året kom alt frem via

Therese Vedel holder festtalen

båd over søerne, varer såvel som gæster. I 1939 var planerne færdige, og de åbnede dørene for de første 12 gæster. Det var, hvad de havde plads til.

Jakob fortæller i sin bog, at han var fuld af beundring for forældrenes mod

og selvtillid. Men de var enige om værdierne. Køkkenet var hjertet i foretagetnet, og det er det stadig. Berit fortalte mig i vinter, at Kari to dage i uge 7 og 8 havde stået på køkkenet og bagt krumkager til gæsterne, som kun hun kan gøre det. Det fortæller noget om vigtigheden af køkkenet og dets traditioner.

Det andet vigtige element var samværet mellem værtsfolk og gæster og gæsterne indbyrdes. Mangen god historie er blevet fortalt i pejsestuen om aftenen efter dagens strabadser i sneen.

I 1953 tog Jakob over fra sine forældre og drev fjeldstuen, som da fik det nuværende navn, Ruten Fjellstue, frem til Arthur og Berit fik værtskabet i 1994. Da var den moderne udvikling også i gang i Espedalen. I 1950 kom der vej frem til stedet, og i 1955 købte Jakob en bil, så han nu kunne køre både gæster og varer hjem til fjeldstuen.

I 1966 giftede Jakob sig med Kari, så nu havde stedet fået en værtinde til at styre husets gang i køkken og stue. Allerede året efter kom Berit og et par år efter også Guri. Hvordan, de har magtet både at passe to små piger og tage hånd om gæsterne er ikke til at forstå, men at det er lykkedes, er der ingen tvivl om.

Herefter kom udvidelserne til den fjeldstue, vi kender i dag, selvom der

til noget helt særligt? Jakob taler om sæterkultur – det ved jeg ikke rigtigt, hvad er. Men jeg ved, at det personlige møde er noget helt specielt. Jeg husker den første gang, Ole og jeg ville ud på ski heroppe og mødte Jakob i receptionen. Han meddelte os, at det var varmt i Danmark, så vi burde nok ikke gå længere end til Langtjønna. Nu havde jeg hørt om Jakob, så vi smilede bare og gik til Langtjønna. Det var ved juletid, og vejret var koldt. Nogle dage senere var vi sammen med gæster fra Dalseter med Arthur på tur til Tunebu. Det var en hel-dagstur, og gæsterne fra Dalseter havde meget lidt erfaring med at stå på ski, så turen ned til broen var lidt af en udfordring. Men under Arthurs kyndige vejledning gik det fint. Vi havde en dej-

Arne Skipper i sin vante entertainerrolle, men ....

hvert år stadig sker forbedringer i det små. I 1987 blev Bingsbu bygget og to år senere også Tunebu, de to varmestuer, vi har så megen glæde af. Når vi har været rundt Hestådalen og når frem til Bingsbu med lidt varme og den gode saft, føles det rigtig trygt. Eller bare at gå op til Bingsbu og de små skiløbere, som er så stolte, når de første gang kan sige, at nu har de været på Bingsbu.

Jakob havde også en idé om, at gamle hytter og huler i fjeldet måtte kunne bruges som mål for ture. Den tanke har Arthur videreført ved at lave ture til Petsiko. En anden af Arthurs idéer er det fine lille fjeldbryggeri, som mange af os har besøgt, og hvis bryg endnu flere har smagt.

Hvad er det så, der gør Ruten Fjellstue

.... med skarp konkurrence fra kusine Turid Braathen.

.... med skarp konkurrence fra kusine Turid Braathen.

lig dag, og snakken gik på kryds og tværs.

Også om sommeren har både Arthur og Berit fungeret som turledere for os, sidst på jubilæumsturen i september, hvor vi først kørte mod Slangen og videre ind ad vejen langs Olstappen, netop som vejret skiftede fra regn til pragtfuld sensommer sol. Vi gik ad fin sti ind til Vinstrafossen og stod stille og nød det fantastiske skue, videre ind til vi nåede en lille bro over en bæk ind til Petsiko. Her havde vores værter hjemmebakte boller og kaffe med. Videre ind over terrænet og op til Undertjern. Efter madpakkerne på dette fine sted

tilbage til fjeldstuen, de fleste i bil, men en lille flok gik.

Vel hjemme var der kokekaffe. Arthur og Berit viser frem af denne skønne natur, når de kan, og vi kan aldrig blive mætte. Derfor vil jeg gerne slutte med det citat af Fridtjof Nansen, som Jakob slutter sin bog med:

”Kan der tænkes noget finere og ædlere end vor nordiske natur, når sneen ligger alendyb, drysset blød og hvid ud over skov og enge? Kan der tænkes noget friere og mere spændende, end når man hurtig som fuglen stryger ud over de skovklædte bakker?”

Rigtig hjertelig tillykke!

Berit og Arthur fremviser glade og stolte det flotte glasmaleri, som Ruten Skiklub forærede Fjeldstuen i anledning af 75 års jubilæet.

Nogle ord om kunstneren Tróndur Patursson

Går du en tur i fjeldet en vinterdag i slud og regn, ser du måske en mand med stort mørkt hår og fuldskæg inde på en klippehylde. Han sidder og kradser med en sort pen på et stykke pergament, der er vådt af regnen. Hvem er han, og hvad laver han?

Det er maleren Tróndur Patursson (TP) i gang med et forstudie til et maleri måske det glasmaleri, der nu har fået en endelig prominent plads på Ruten Fjeldstue.

Denne usædvanlige mand blev født på Færøerne i Kirkjubø på Streymoy i 1944. Han er søn af kongsbonden og født ti minutter efter sin tvillingebror. Det er et held for verden, at han kom sidst og ikke arvede kongsbonderetten, men havde friheden til at uddanne sig til kunstner.

Malerkunsten er ung på Færøerne. Den er fra begyndelsen af dette århundrede, hvor nogle få gav sig til at male naturen omkring dem. Bedst kendt af dem er Samál Joensen Mikines, der som den første valgte malerkunsten som erhverv og var foregangsbillede og inspiration for den generation af malere fra fyrerne og halvtredserne, som Tróndur Patursson er en af.

Allerede som 14årig fik TP sin første tegneundervisning af maleren Ingálvur av Reyni, hvorefter han tog til København og tegnede nogle måneder på Glyptoteket. Han vendte dog snart tilbage til Færøerne og kastede sig over fiskeriet.

I slutningen af 60erne tog han så den endelige beslutning om at uddanne sig til kunstner først på kunsthåndværker

Færøsk stemningsillede i grønt. De grønne farver går igen i glasmaleriet på modstående side.

skolen i Voss og siden på kunstakademiet i Oslo. Den grundige uddannelse har ført til, at han har givet sig i kast med et utal af forskellige typer opgaver, først på Færøerne og siden i Danmark og USA.

På vej til et studieophold i Paris be-

søgte han et glasmagerværksted i Vanløse og mødte Per Hebsgaard. Det møde satte fart i hans arbejde med glas, fordi de to mænd fik et unikt samarbejde, og det er også hos Hebsgaard maleriet er købt.

Som Hebsgaard fortæller, er TP ikke en mand af mange ord. De to kan arbejde i dagevis sammen i tavshed og gensidig harmoni og respekt.

Det er naturen, der inspirerer TP i hans arbejde. Det fik ham til at sejle med den engelske eventyrer Tim Severin i skindbåd i den irske helgen Sankt Brendans kølvand. På ekspeditionerne med Tim Severin var TP det rolige og faste holdepunkt, når der opstod praktiske problemer og samtidig kunstneren, der sad med sine skitser, når der var et roligt øjeblik. Det var disse rejser, der inspirerede TP til hans ”kosmi-

ske rum”, som er en spejlkasse i mange farver, man går ind i og oplever at kunne se mange lag op, ned og til siderne.

TP’s glaskunst kan vi finde mange steder, og især hans kirkeudsmykninger er betagende, Gøte kirke, den katolske kirke i Torshavn og Tornbjerg kirke på Fyn, for at nævne nogle.

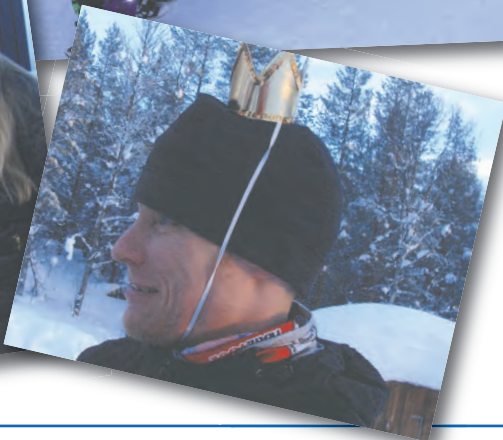
TP er en nøjsom og beskeden mand, der har bygget sit hus i Kirkjubø af materialer, der er drevet i land neden for huset. Det er helt i tråd med hans tanker om livet nemlig, at der i tilværelsen er noget, der er større end én selv. Han tror på naturen og på skabelsen, og at mennesket blandt de mange muligheder må finde vej frem til lyset og et lykkeligt liv – i kunsten, viser han os vejen.

Therese Vedel

*Fjeldstuens gæster får rig lejlighed til at beundre Skiklub-
bens smukke gave til Ruten Fjellstue.*

Tøndebulder og leg

Maria og legendariske Vasaloppet

Tekst og foto: Maria Bruun Skipper

Det her bliver én lang udfordring med 90 km skiløb i midten, sagde den flinke mand fra Københavns Skiklub til et informationsmøde om Vasaloppet. Den regnfulde oktoberaften i efteråret 2013 blev med ét lige en tand mørkere og jeg sank en klump. Hvad mente han dog med det? Svaret på dette kommer jeg tilbage til senere.

Jeg havde efter en skøn uge 8 på Ruten i 2013 bestemt mig for at prøve kræfter med det berømte Vasaloppet - de 90 km klassisk stil fra Sälen til Mora den 2. marts 2014. Meldte mig ind i Københavns Skiklub, og opdagede hurtigt, at de her tilbyder masser af træningsmuligheder. Den næste store beslutning blev taget i august, da jeg investerede i et par

rulleski og begyndte den træningsform, der udover skrammer, blå mærker, forbavset stirren og humoristiske tilråb også giver rigtig god teknik og meget bedre udnyttelse af kræfterne, når man kommer på sne. Derudover er det bare rigtig hyggeligt selskab af folk med

godt humør og en kærlighed for langrend. Det ser sjovt ud, når der tirsdag aften ved Fortunen ved Dyrehaven vælter 30-50 rulleskiløbere med refleksveste og pandelygter ud af skoven. Tror dog, at beboerne på de omkringliggende villaveje er lidt trætte af vores intervaltræning, frem og tilbage - med og uden stave. Jeg kan afsløre, at

skovens farligste dyr er riste - især dem, der gemmer sig under blade. Det fik jeg at føle i god fart ned ad Klampenborg bakke. Staven sad fast og jeg endte i en flot bue bagover, hvor den dertil indrettede heldigvis tog fra uden større ska skader end hul i bukserne. Pandelygten endte ude på vejen.

Fortsatte målrettet træningen og deltog også i en forlænget træningsweekend på Nordseter i december. Super god træning af instruktører fra Københavns Skiklub, hvoraf flere af dem hører til Danmarks bedste langrendsløbere. Det betyder dog absolut ikke, at der er

snobbede miner eller krav om udstyr i særklasse. Nej, der er smil, hjælpsomhed og fantastisk humør. På Nordseter mødte jeg også min træningsmakker, Sanne, som jeg endte med at følges med til Vasaloppet. Det var en stor hjælp at have én at mødes med en kold lørdag i december, når vi tog vores 22 km på Amager Fælled. Vi udviklede også hurtigt et koncept med suppe og pandekager som en træningsbelønning. Vasaloppet har godt 16.000 deltagere, og man sendes afsted i 10 forskellige startled med de hurtigste først. Har man ikke deltaget før, kommer man automatisk i led 10. Man kan dog komme nogle led frem ved at kvalificere sig i et af de mange løb, der finder sted hver weekend rundt omkring i Sverige, men også i Norge - de såkaldte seedningsløb. Jeg deltog i Västgötaloppet på 45 km den 2. februar. Det var +grader, så føret var ikke så godt. Men når man aldrig har deltaget i et løb, så er det rigtig godt lige at få mærket stemningen, indtaget væske med stove osv. osv.

En seedning blev det dog ikke til.

Onsdagen inden Vasaloppet kom der en meget foruroligende melding fra løbsarrangørerne: Vasaloppet 2014 var i fare for at blive aflyst pga. tøvejr. Meldingen blev ledsaget af billeder af mudder og brune spor. Ret nedslående, men vi aftalte at pakke øl og rødvin i tasken - kunne vi ikke gennemføre, så kunne vi da i det mindste holde en fest. Der deltager godt 600 danskere i Vasaloppet (3. største nation) og en stor del af dem tager hele pakken, der arrange-

res af Danmarks Skiforbund. Der er nemlig lige den logistiske udfordring, at Vasaloppet starter i Sälen og slutter 90 km væk i Mora. Derfor er der arrangeret busser, der kører fra Danmark fredag aften, og så er man fremme i Sälen lørdag morgen. Man indkvarteres på lokale skoler og kører så de 70 km til startområdet, får udleveret startnummer osv. Dernæst gør man sine ski klar, spiser, hviler og hygger sig med de andre. Der blev knoklet til det sidste med at sikre et nogenlunde ordentligt føre, fx blev der fløjet sne ind og der blev også lagt kunstsne ud. Men uanset hvad, så stod den på klistersmøring. Eftersom, at vi skulle køre fra skolen kl. 4 søndag morgen, gik Sanne og jeg sammen med ti andre til ro kl. 20 i billedkunstlokalet. Efter en nat i bus, var det sådan set ikke svært at falde i søvn, men så begyndte en tyverialarm at holde sin helt egen fest. Tre gange gik alarmerne og vækkede alle - på nær fyren, der snorkede usandsynligt højt. Må indrømme, at jeg på et tidspunkt overvejede, om et af billedkunstværkerne kunne bruges som kasteskyts. Og det var også her, det gik op for mig, hvad den garvede Vasaløber fra ski-klubben mente med én lang udfordring.

Kl. 4 kørte bussen mod Sälen, og inden da havde vi fået en solid morgenmad og madpakke med. Fra kl. 5.30 åbnes startleddene, og man går så ind og sætter sine ski og stove. Dernæst afleverer man en pose med tøj og badeartikler, som man får i målområdet. Så var det

tilbage til bussen, hvor vi nu hyggede med madpakkerne og diverse geler og energidrikke.

Kl. 8 går starten for alle 16.000 deltagere. Sanne og jeg gav hinanden et kram og ønskede hinanden et godt løb og så begyndte den psykiske udfordring, som jeg var blevet advaret om. Det tager ca. 1,5 time at gå den første km, og man går som sild i en tønde op ad en lang bakke. Folk vælter og knækker stave og ved næsten hver bevægelse sidder man fast, fordi en har sat sin ski på din. Det lykkedes mig at holde tungen lige i munden og komme helskindet op og i gang. Men her gik den barske virkelighed op for mig: Pga. det varme vejr var der ikke noget spor – overhovedet. Bare ét stort ælte. Så dér kom belønningen for de mange km på rulleski samt de sidste mange ugers armbøjninger: Det var nemlig ren stagnering resten af løbet. Derudover sendte jeg også en taknemmelig tanke til webmaster Sven Gunnestrup, som havde vist mig, hvordan jeg tapede mine hænder ind i Tensoplast.

Det var en lang tur, men sikke en fest. Der stod folk hele vejen langs ruten og heppede og delte godter ud. Familier kom ud fra deres hytter og børn uddelte små mundfulde af kaffe - supergodt, ved ca. 80 km. Kun 13 % af deltagerne er kvinder, og en venlig nordmand, som gæstede Ruten i uge 8 i 2013 havde rådet mig til at vise, at jeg er dansk. Svenskerne gider ikke at heppe på nordmændene, men en dansk kvinde ville helt sikkert blive hjulpet lidt på

vej. Så jeg havde et pandebånd på fra Københavns Skiklub i danske farver og med Danmark på begge sider af hovedet. Og hold da op, det gav pote. Der blev råbt og heppet, så jeg indimellem ikke kunne undgå at smile, selv om energien blev tappet. Jeg havde et godt løb. Jeg havde hele vejen igennem overblik og var aldrig i tvivl om, at jeg nok skulle komme i mål. Spiste og drak lidt ved hvert depot, som ligger med 10-13 km's mellemrum. Tog godt for mig af de rædsomme, men virkeligt effektive geler og havde, trods føret, godt glid i skiene.

Jeg krydsede målstregen efter 10 timer - ubeskriveligt træt, men fremfor alt stolt og ekstremt glad. Efter bad og mad på Moras ishockeystadion ventede bussen på at køre os tilbage til Danmark. Snakken gik - den første time, og så blev der hurtigt ro - ret livligt.

Mange havde pga. føret måtte opgive at gennemføre – faktisk var næsten 3000 deltagere udgået af løbet. Jeg blev bedste danske kvinde i mit startled og aldersgruppe, og tænker du, som læser nu, om jeg gør det igen i 2015, så er svaret ja. Jeg er tilmeldt og rulleskiene er igen fundet frem - og ja, jeg har også fået de første skrammer. Håber på frostvejr næste år, så skal der helt sikkert skæres noget af tiden. Men under alle omstændigheder er hele oplevelsen for mig et soleklart bevis på, at langrend og langrendsløbere bare er nogle herlige mennesker.

Ruten - en familiebedrift gjennom 75 år

Artikkel og bilder er lånt fra lokalavisen Dølen fra 15. april 2014

Det er gnistrende sol og en svak vind i luften da vi svinger inn ved Ruten Fjellstue i Espedalen.

- Det er lit trotete på disken her. Vi venter mye folk i disse dager.

- Vertinna tar blidt imod oss inne i resepsjonen, som ser ut akkurat slik en resepsjon skal se ut på ei tradisjonell fjellstue. Det er hjemmekoselig på Ruten, og det merkes at det er mye historie i veggene. Stue-

ene er naturlig nok møblert med Krognæs-møbler, og bildene på veggen vitner om en lange fartstid som turiststed.

- I morgen har vi åpent hus. Det var noen af våre faste danske gjester som overtalte oss til å feire at vi er 75 år. Du vet, danskerne er flinke på dette å feire, smiler Berit, og byr på varm kaffe i peisestua.

Bar vann og ved

Påske 1939 var første gangen turister ble tatt i mot i fjellstua, som ligger 860meter over havet. Jon og Rønnaug Brenden slo seg ned på fast basis på setra, og åpnet også opp for tilreisende. Små hytter ble satt opp, og til og begynne med var gjestene på Brenden for sjølkost.

- Setra var en gudsforlat plass. Det var ingen veg og flere kilometer ned til Skåbu. Likevel kom det gjester hit, for å ligge på de enkle plankehytene bestefar satte opp.

Besse var ute til dem hver morgen for å legge inn i oven, forteller Berit. Gjesteøkene fra krigen forteller om besøkerne, som satte stor pris på værelsespikene, som bar

ved og vatn, og etter hvert maten de fikk servert av vertinne Rønnaug.

- Da min far, Jakob Brenden tok over i 1953, ble stedet døpt om til Ruten og ble utvida med flere rom, kjøkken, resepsjon og spisesal. Da var det også veg helt fram, og det

var nesten som en revolusjon å regn, sier Berit, som ble født inn i en familie som hadde vertrollen som en livsstil.

- Det er en livsstil å drive e sted som dette. Slik var det for mine foreldre, og slik er det for oss. Vi har svært mange faste gjester som kommer år etter år, og det å se at folk slapper av og hygger seg, er det som gjør dette givende, smiler hun.

Tøffe tider

Påske står for døra, og på Ruten venter de storinnrykk. Familiene trives og de aller fleste påskegjestene er nordmenn.

- Selv om påska er sein, har vi hatt stor pågang, slår Berit fast, og blar frem heftet med aktivitetene de og naboen Dalseter fjellhotell samarbeider om.

- Mange tar kontakt og lurer på om de skal ta med ski eller joggesko. Her er det godt skiføre, det trenger de ikke bekymre seg

Rammebekendtgørelse: 75 år

for, smiler hun. Mannen Arthur er ute med trakkemaskina, og sørger for at sporene er de beste for de som finner vegen til påskefjellet.

- De tøffe tidene for fjellhotellene har også Ruten fått kjenne på, og det er ikke alltid like lett å vite hvordan en skal få folk til å legge feriene til fjellet.

- Vi har alltid hatt mange nederlendere og tyskere på besøk, men da finanskrisen kom, forsvant de helt. Jeg forstår det, fordi Norge er et dyrt land. De senere årene har nederlenderne vendt tilbake, men i fjor og i år ble det en svikt igjen. For oss handler det alltid om å få bunnlinja til å bli sort og ikke rød, sier Berit.

Liten, men god

Berit og Arthur er opptatt av å ta vare på særegenheten. Den gode maten med lokale råvarer. På den intime stemningen i den gamle peisestua, og på aktiviteter ute. De er også nyskaperne.

En reception. der ligner sig selv

- Arthur kommer inn i stua, akkurat ferdig med å kjøre løypene. Han er sjefen for Norges minste ølbryggeri, som ble starta i 2004. Ølbryggeriet har gitt dem et ekstra

løft.

- Jeg er selv glad i øl, og da mat og drikke er en viktig del av drifta vår, var det ekstra stas å kunne servere gjestene egenprodusert øl. Vi lager det på bjørkesevje, bruker lokale urter som mjøduert og ryllik og er også med på et forskningsprosjekt der vi skal teste ut bruken af lokal malt. Ølet selges kun her på Ruten, forteller Arthur, som gjerne tar gjestene inn i det lille bryggeriet for å fortelle sine forretningshemmeligheter.

Feiring for vertskap

Da Berit og Arthur ble drivere på Ruten, stedet som familien hr drevet i over 70 år, bestemte de seg for å ta vare på tradisjonene. Før arven videre.

- Først og fremst handler det om å by på flott natur, og det å bruke den. Jakob sa, at det het å gå inn i naturen. Det er et uttrykk jeg liker, sier Arthur. Berit er enig.

- Hos oss skal en kunne gå langt inn i fjellheimen, men en skal også kunne gå i pensko og med håndveske, om det passer best. Vi skal tilrettelegge for alle. Det er nok derfor vi har så mange barnefamilie som kommer tilbake år etter år, sier hun. Og for å skape positivitet og entusiasme kan det hjelpe med en fest, en feiring for at en familie har vært vertskap gjennom generasjoner.

- Når jeg ser at folk kommer hit med stress og høge skuldre, og drar hjem med en ro og et smil om munnen, da haar vi oppnådd det vi ønsker, smiler Berit og Arthur Bredli.

Berggrunnen i Espedalen

*Michael Heim, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Ås:
michael.heim@nmbu.no*

Espedalen blir ofte kalt ‘Jotunheimens forgård’ ut fra den dempede, mer vennlige høyfjellskaracteren sammenlignet med ‘storebror’ lenger vest. Sammenligningen med Jotunheimen er berettiget også når det gjelder berggrunnsgeologien. Begge områder har lignende bergarter med opprinnelse langt tilbake i Urtiden, så mye som 1½ milliarder år, og begge er de rester av samme digre skyveflak, Jotundekket, løsrevet og fraktet innover fra nordvest under den Kaledonske fjellkjedefoldingen for 400 millioner år siden. Men noe er spesielt for Espedalen: de klassiske kobber (Cu)- og nikkel (Ni)-forekomstene som har vært grunnlag for bergverksdrift i flere perioder helt siden Kong Frederik IIIIs tid (se Forseth 2004).

Bergarter

La oss først se på bergartene vi finner i Espedalen, og som er vist med forskjellige farger på det sterkt forenklete geologiske kartet. Kartet er produkt av 2 somre med geologisk registreringsarbeid jeg utførte rundt 1980 for Falconbridge Ltd (i dag GlencoreXstrata) med formål å avklare Cu-Ni-forekomstenes geologiske karakter. Området domineres av ulike ‘suiter’ av magmatiske bergarter dannet ved størkning/krySTALLISERING av smeltemasser (magma) dypt

ned i jordskorpen, og som til sammen danner *Espedalen-komplekset* (Corfu & Heim 2014). Vanligst er anortositt (se fotoplansje), en grå, på bergflater ofte nesten hvit forvitrende, grovkornet bergart med mye feltspat og litt mørke mineraler. Bergarter dominert av mørke mineraler (noritt og ultramafitt), ofte med rustfarget forvitring, danner større og mindre kropper i anortositt. De aller fleste *Cu-Ni-forekomstene* er knyttet til disse kropper, og malmen er ofte anriket langs grensen mot anortositt (se skisse fra Vogt 1917). Dette er typisk for forekomster av denne typen og tolkningen er at det dreier seg om egne smeltemasser av metallsulfider som ikke blandet seg med bergartssmelter og dermed finnes som drivverdige metall-malm. På panorma-bildet kan vi se noen av stedene hvor det var drift på nikkel.

Denne malmførende hovedsuiten av bergarter omgis i vest og øst av mørk gabbro samt to mer sammensatte suiter (Jotunitt-ganitt- og Stylskampen-suite) som i tillegg til gabbro inneholder granitter og den siste også grønnlig gneis og skifer, muligens lavabergarter dannet fra vulkaner på jordoverflaten. Tallrike gjennomsettende ganger av mørk diabas og lamprofyr kan være tilførselskanaler til vulkaner. At Espedalen-komplekset etter hvert kom til over-

flaten ved borttæring av oveliggende bergarter ser vi i sørvest (se også snittet på kartet) hvor den dekkes av et tykt lag med konglomerat og sandstener (elve-sedimenter) tilhørende **Valdresgruppen**. Tilsvarende bergarter utgjør store områder vestover mot Beitostølen og Bygdin.

Alle de nevnte bergartene er del av samme skorpebit, det såkalte **Espedalen-dekke**. Over dette ligger i nordøst og i et belte mot sørvest bergartene fra **Ruten-dekket**. Disse er ikke kartlagt i detalj men har en ganske annen karakter enn Espedalen-komplekset. Gneis og skifer, sterkt omdannet fra både dypbergarter (gabbro til granitt), vulkanske bergarter (lava og aske av basalt mm) og sedimentære bergarter er å finne her. Karakteristisk er også en tydelig benkning, trappetrinn-struktur som vi for eksempel kan se på en tur fra Bingsbu opp mot toppen av Ruten eller Sprenpiggen. Dette er nokså forskjellig fra de mer jevne og avrundete formene på Gråhøene i Espedalen-komplekset.

Storhø-dekket helt i vest, ovenfor Fredrikseter over mot Storhøliseter, danner et øverste flak av dypbergarter omdannet under høyt trykk (granulitter), bergarter som er typisk for de sentrale delene av Jotunheimen. Helt i sørøst og nordvest på kartet ser vi underlaget til alle de beskrevne bergartene. Den består av mørkgrå fyllitt omdannet fra leirskifer og tilhørende **Sandsten-skifer-dekkene**. Bergartene er bløte, forvitrer lett, og med litt kalk til-

stede dekkes de av en rik vegetasjon, noe som forøvrig også gjelder noen av Ruten-dekkets bergarter.

Geologisk historie

Den langvarige og nokså komplekse tilblivelsen av alle disse bergartene må vi se litt nærmere på, dette i form av en geologisk tidsreise fra urtiden frem til i dag. Den vedlagte tabellen, som leses nedenfra og oppover, gjengir hovedpunkt på vår reise. Siden geologiske prosesser foregår over enorme tidsrom bruker geologen 1 Ma = 1 million år som tidsenhet. Dessuten må vi sette Espedalen i en større sammenheng, bl.a. ved å se på kontinenters dannelse og bevegelse gjennom tidene.

Gjennom store deler av Urtiden (fra 3000 Ma) vokste det, ved gjentatte fjellkjededannelser, forårsaket av kollisjoner mellom mindre kontinentplater, trinnvis et stort urkontinent - Rodinia - som dekket dagens område av nordvest-Russland, Finland, Sverige og Norge, samt Grønland og deler av Nord-Amerika. Dagens europeiske del av dette **urkontinent** kaller geologene for **Baltika**, med eldste deler på Kola halvøya og i Finnmark, yngste i Sør-Norge og langs Sveriges vestkyst.

På overgangen til Mesoproterozokum, i den nest siste fjellkjede-episoden (den Gotisk-telemarkiske) under kontinent-samlingen, krystalliserte det store smeltmasser langt nede i jordskorpen og ble til de forskjellige dypbergartene som danner det beskrevne Espedalen-

komplekset. Bergartene ble så omdannet under den siste Urtids-fjellkjededannelsen (den Sveco-norvegiske) på overgangen til Neo-proterozoikum. Tidspunktet for disse hendelsene ble bestemt ved datering av utvalgte bergarter fra området. Det er min kollega på Universitetet i Oslo, Fernando Corfu (for øvrig studiekamerat fra Sveits) som har laboratorieutstyr til såkalt radiometrisk datering, spesielt med uranbly-metoden. Prinsippet er at radioaktivt uran som inngår i mineraler som zirkon, når en magmatisk bergart krystalliserer fra smelte, i ettertid kontinuerlig brytes ned til radiogent dannet bly. Ved å måle forhold mellom dette bly og resten av uran, kan tidspunkt for magmakrystallisering, evt også en sterk senere omdanning beregnes og også grafisk presenteres (se figur).

De daterte bergartene viser at hele ***Espedalen-komplekset ble dannet for 1520- 1500 Ma siden***, etterfulgt av en stedvis sterk omdanning (metamorfose) mellom 1050 og 950 Ma i den Sveco-norvegiske fjellkjeden, hvor det bl.a. ble dannet nye magmatiske bergarter lenger vest, i sentrale Jotunheimen.

Alt dette skjedde ikke der hvor bergartene ligger i dag, men faktisk flere 100 km lenger nordvest, et sted utenfor dagens kyst av Vest-Norge! Dette vet vi ut fra at urtidsbergartene fra ***hele Jotunheimen, inkludert Espedalen hvi-ler på yngre sandstens- og skiferbergarter***, materialet fra nedtæringen av Urtidsfjellen, avsatt i periodene ediacara

til silur (se geologisk snitt og tabell). Urtidsbergartene må altså ha blitt skjøvet opp på og over de yngre bergartene og ***danner såkalte skyvedekker – Jotundekkenene som inkluderer Espedalen-, Ruten- og Storhødekket***. Eneste tidspunkt dette kan ha skjedd var under ***den Kaledonske fjellkjededannelsen*** for rundt 400 Ma siden, den siste geologiske omveltningen i Norge. En kollisjon mellom Nord-Amerika/Grønland og Baltika resulterte i en fjellkjede av Himalaya-dimensjoner som i Norge strekte seg fra Stavanger til Nordkapp. Presset fra Grønland gjorde at ***skorpe-biter fra Baltikas vestrand*** med overliggende sedimenter, som Espedalenkomplekset med Valdres-gruppen, ***ble skrellet av, stablet opp på hverandre og flyttet sørøstover som skyvedekker***, over det stedegne grunnfjellet. Sandstenskifer bergartene som tjente som glidemiddel, ble revet med og danner derfor også skyvedekker. Omdanningen inni Jotundekkenene under flyttingen var dels liten, slik at vi kan rekonstruere utviklingen som skissert over. Omdanningsgraden av de overkjørte sedimentene tyder på at Jotundekkenene må ha vært minst 15 km tykke.

I dag er det bare rester igjen, det meste er blitt tært vekk, vest for Jotunheimen faktisk alt sammen, slik at vi ikke uten videre kan avgjøre Jotundekkenes opprinnelse. Men det er rekonstruksjon av kontinentplatene, sammenligning av bergarter i grunnfjellet med de i skyvedekkenene, samt den Kaledonske fjellkjedens antatte oppbygning som indi-

kerer en opprinnelse av Jotunheimen og Espedalen langt i nordvest, antagelig i området hvor det i dag pumpes opp Norges rikdom og kapitalreserver - petroleum - fra mye yngre sedimenter, nedtæringsmaterialet fra nettopp den Kaledonske fjellkjeden.

Metallressurser

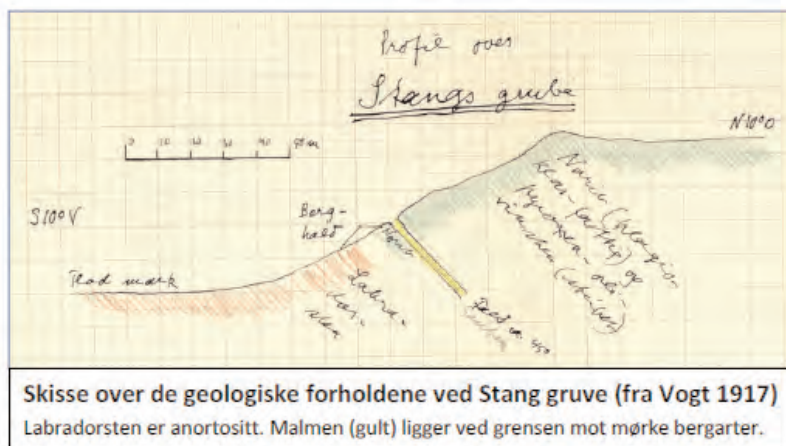
Olje- og gassressursene utenfor Norge kommer til å ta slutt om noen tiår, og mye tyder på at det innen da vil fokuseres mer på geologiske ressurser på landområdene. Allerede nå er Espedalen, som et potensielt område for Ni-Cu-ressurser, igjen blitt satt under lupen. I løpet av de siste tiår har det, på grunn av høye metallpriser, blitt foretatt utstrakt malmgeologisk leting, boring og prøvetaking i Espedalen, først ved Falconbridge og nå for tiden ved australske Drake Resources. De mest lovende nye forekomstene er Stormyra, Dalen og Megrunn (se kart). De to før-

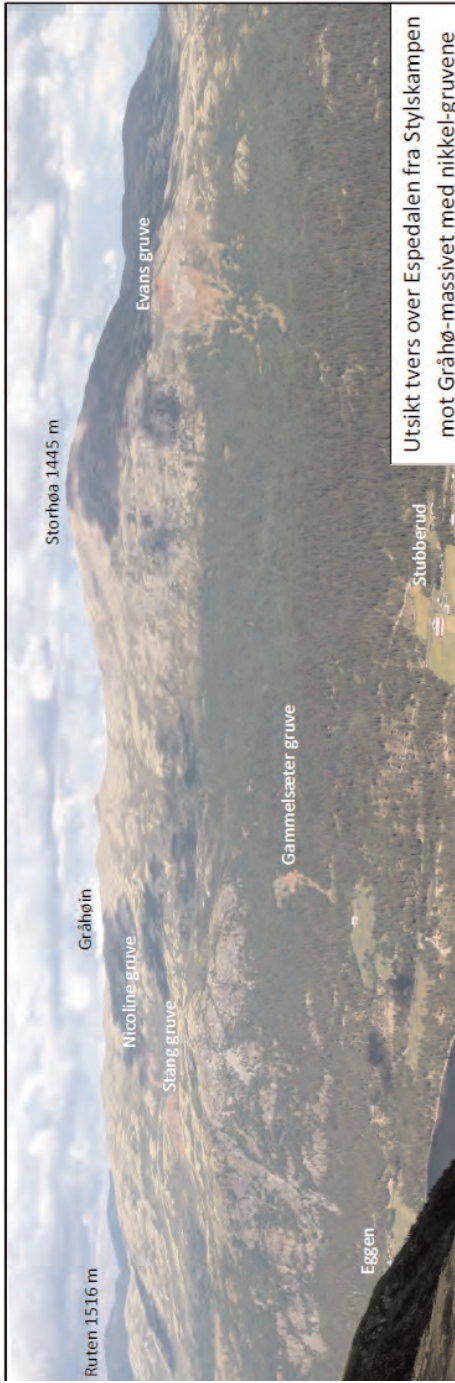
ste kan inneholde så mye som 25 000 tonn Ni og 10 000 tonn Cu. Med dagens metallpriser er dette for lite til å starte gruvedrift. Skal det være lønnsomt må det enten finnes mer malm, eller metallprisene må stige kraftig.

Så foreløpig er det ingen fare for at gruvedrift skal ødelegge 'Vår vennlige villmark Espedalen'. Men vi må huske en spådom av Vis Knut fra 1875, at den malmen som er funnet til nå er kun grenene, mens med selve stammen «kjem døm til å halde på til verdens ende» (Forseth 2004, s.115). Sammenlignet med det som ble tatt ut på 1800-tallet (rundt 500 tonn Ni etter Vogt 1917) så er de nye reservene nokså store. Men er dette 'stammen' som Vis Knut spådde, ellers finnes det mer, dypt ned i fjellet et sted, som venter å bli oppdaget? Tiden vil vise...

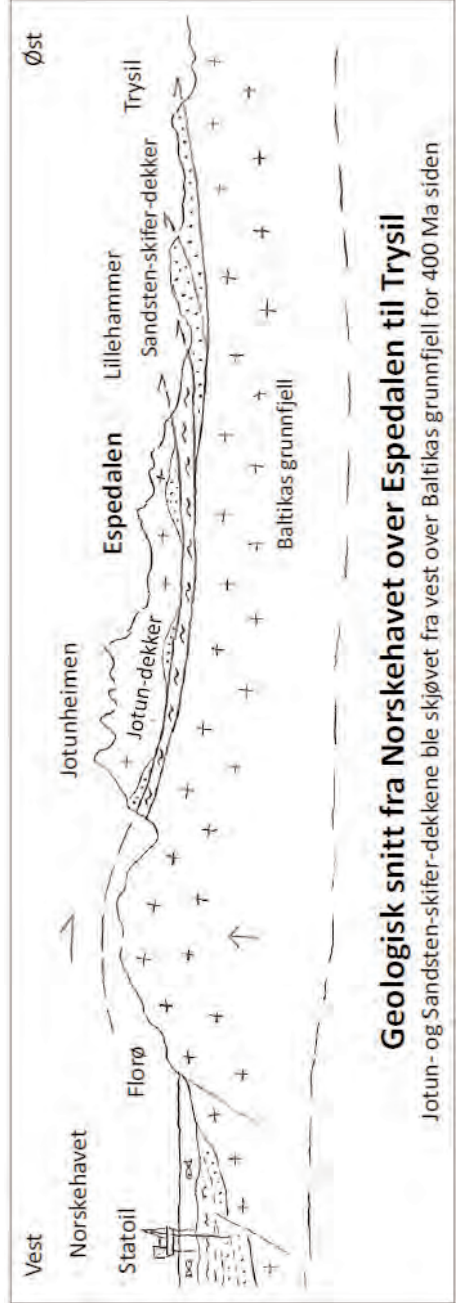
Referert litteratur:

Send e-post: michael.heim@nmbu.no

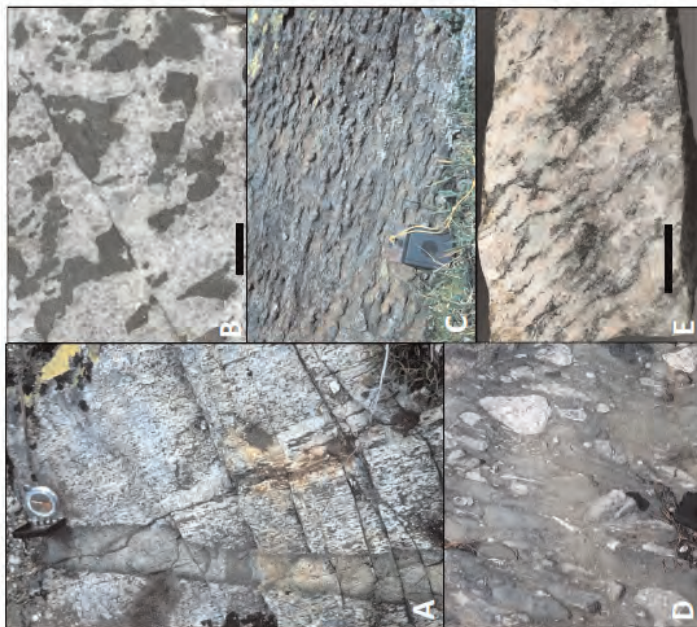

Utsikt tvers over Espedalen fra Stylskampen mot Gråhøp-massivet med nikkel-gruvene

Geologisk snitt fra Norskehavet over Espedalen til Trysil

Jotun- og Sandsten-skifer-dekkene ble skjøvet fra vest over Baltikas grunnfjell for 400 Ma siden

Noen bergarter fra Espedalen

Kompasset på bilde A, C og D er 6 cm bred, streken på B og E tilsvarer 1 cm.

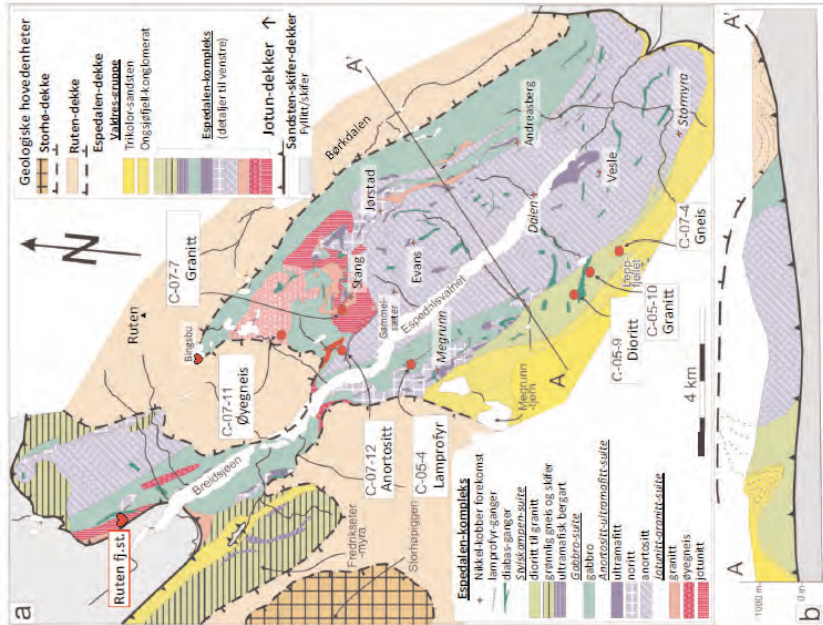
A. Lys noritt gjennomsett av mørk gang fra gabbro-suiten.

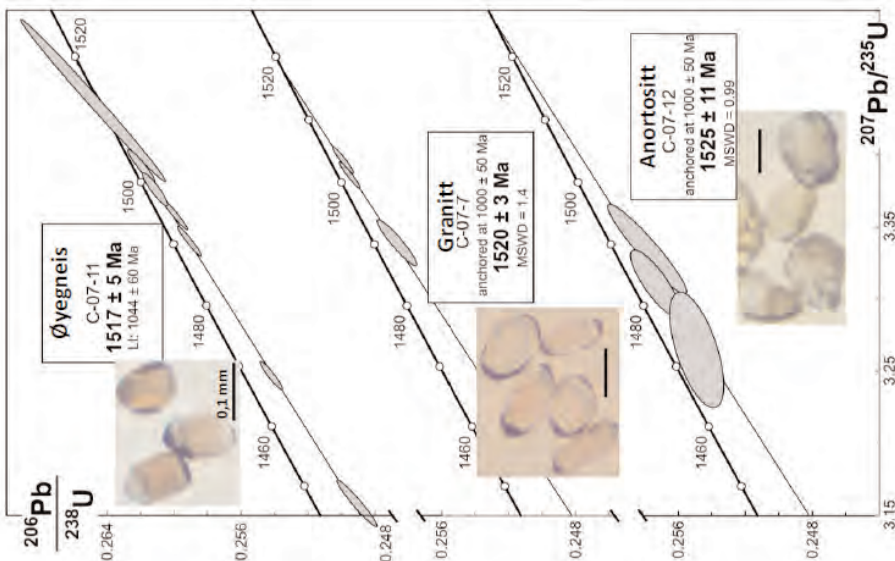
B. Anortositt (labradoritt) med lys feltspat og mørk pyrokсен. Prøve C-07-12.

C. Ultramafitt (peridotitt) med pyrokсен, olivin og litt Ni-sulfider (rusten).

D. Ongsjøfjell-konglomerat (Valdres-gruppen), elvegrus med ulike steiner.

E. Øyegneis (omdannet granitt). Prøve C-07-11.

Eon / Æra	Millio-ner år siden	Periode	Geologiske hendelser av betydning for Norge generelt og Espedalen spesielt	
Nytid (Kenozoikum)	2,5	Kvartær	<p>Mange <i>istider</i>, dagens alpine fjell formes</p> <p>Norge <i>vippes opp</i> i vest, store elvedaler dannes</p> <p>Norskehavet åpner seg</p> <p>Norge et slette-land med restfjell (<i>paleisk flate</i>)</p> <p>Dyp forvitring under subtropiske forhold (regnskog)</p> <p>Avsetninger på sokkelen (Nordsjøen, Norskehavet) som er kilde- og lagringsbergetar for olje og gass.</p> <p>Videre nedtæring av fastlandet</p> <p>Vulkanisme og forkastninger i Oslo-rieten</p> <p>Norge et slette-land med restfjell (<i>subpermisk peneplan</i>)</p> <p>Nedtæring av fjellkjeden. Sandstein i bassenger i vest.</p> <p><i>Skyvedekker (Jotundekkene)</i> blir mot sørøst over Baltika</p> <p><i>Kjempesfjellkjede</i> dannes i nordvest (<i>Kaledonidene</i>)</p> <p><i>Kontinentkollisjon</i> mellom N-Amerika/Grønland og Baltika</p> <p>lapetus-havet lukker seg</p> <p><i>Havavsetninger</i> på sokkel, kontinentskråning og i havbasseng utenfor Baltika (sandstein, leirskifer og litt kalk)</p> <p>lapetus-havet åpner seg (N-Amerika drifter fra Baltika)</p> <p>Norge eroderes til <i>slette-land (subkambrisk peneplan)</i></p> <p><i>Elveavsetninger</i> i forkastningsbassenger langs Baltikas vestrand (<i>Valdresgruppen</i> og <i>sandsten-dekte sedimenter</i>)</p> <p><i>Urtidsfjellene tæres ned</i></p>	Dagens fjell dannes
	65	Tertiær		Nedtæring av landet, sedimentar
Middeltid (Mesozoikum)	251	Kritt	<p><i>Kaledonsk sykklus</i> med havavsetninger og dannelse av skyvedekker</p>	Nedtæring av landet, sedimentar
	180	Jura		
Oldtid (Paleozoikum)	251	Trias	<p>Yngste granitter dannes (Flå-, Østfold-Bohusgranitt mm)</p> <p>Om- og nydanning, dels i stort dyp (Jotunheimkompleks)</p> <p><i>Den Sveko – norskeiske fjellkjedefolding</i></p> <p><i>Espedalen-komplekset</i> dannes fra smeltebergetar</p> <p><i>Den Gotisk – telemarkiske fjellkjeden</i> dannes</p> <p>Forskjellige avsetnings- og smeltebergetar dannes i Midt- og Sør-Norge</p> <p>Grunnfjellbergetar dannes i Nord-Norge</p> <p>Norges eldste bergetar (Øst-Finmark)</p> <p>Baltikas eldste bergetar på Kola halvøya</p> <p>Jorda dannes</p>	Nedtæring av landet, sedimentar
	359	Karbon		
	416	Devon		
	444	Silur		
	488	Ordovicium		
	542	Kambrium		
Urtid (Prekambrium)	630	Eldiacara	<p>Norge del av urkontinent Baltika</p> <p>Grunnfjellet og Espedalen-komplekset blir til. Fjellkjeder dannes og tæres ned</p>	Nedtæring av landet, sedimentar
	ca 900	Neoproterozoikum		
	1050	Mesoproterozoikum		
	1550	Paleoproterozoikum		
Arkeikum	1700		<p>Norge del av urkontinent Baltika</p> <p>Grunnfjellet og Espedalen-komplekset blir til. Fjellkjeder dannes og tæres ned</p>	Nedtæring av landet, sedimentar
	2500			
	2900			
	4600			

Se side 37:

Geologisk kart (a) med snitt (b) over Espedalen

Modifisert etter Corfu & Heim 2014. Ruten fjellstue og Bingsbu er markert med rødt hjerte.

Røde sirkler er prøvesteder for bergarter som det ble bestemt alder på. Viktigste Ni-Cu-forekomster er merket med stjerne og navn.

Se side 38:

Aldersbestemmelse av tre bergarter fra Espedalen

Modifisert etter Corfu & Heim 2014. - U-Pb-analyse av de bitte små, knapt synlige zirkonkrystallene gir alder for dannelsen (krystallisasjon fra magma) av bergarten der hvor de to strekene møtes ved rundt 1520 Ma. Streken med tall på er en svak kurve slik at den skjærer den rette linjen fra zirkon-ellipsene en gang til, langt til venstre, utenfor bildet. Dette skjæringspunktet av lavere alder (LI for øyegneis) svarer til omdanningsalder for bergarten. Metoden er ganske presis, noen millioner år feil er lite sett i geologisk tidsperspektiv.

Svarttjønnholet i strålende aprilvejr 2014

Wintersstilte rond Ruten Fjellstue

Tekst og foto: Jaap Miltenburg

Het was een zeer koude Nieuwjaarsweek met temperaturen tot -30 toen wij, Jaap & Antje, elkaar bijna 11 jaar geleden ontmoet hebben tijdens een langlaufweek in Noorwegen. Niet in Espedalen, maar bij Geilo. Jaap was reisleader bij SNP Naturreizen uit Nederland en Antje was als deelnemster mee. De Noorse atmosfeer heeft kenmerkend romantisch gewerkt, want sindsdien zijn we een koppel en gaan liefst elk jaar samen naar de Noorse sneeuw. SNP Naturreizen werkt al heel lang samen met Ruten Fjellstue, zodat we hier regelmatig te gast zijn. Zowel als SNP reisleaders voor sneeuwschoenen

Huldreheimen. Het is hier leeg en stil, het landschap wonderschoon, met de Jotunheimen op de achtergrond, het licht bijzonder en de lucht schoon. Het is nooit saai, rond de boomgrens op 1000 m hoogte ski je afwisselend door berkenbos, langs meren, over vlaktes en door bergdalen.

Die ene keer toen we, op weg van Oskampen naar Skriurusten, een enorme kudde rendieren zagen was wel héél speciaal. We liepen nietsvermoedend te genieten van de verse sneeuw, en opeens trok een kudde, met honderden rendieren, voor ons lang.

De DNT hutten zijn geweldig, maar na een week sneeuw smelten, zijn we extra blij terug te komen in Ruten Fjellstue, met haardvuur, een warme douche en heerlijk authentiek eten. We zijn geen ochtendmensen, en maken daarvoor weinig ochtendlicht mee, maar wel vaak avondlicht. Vergezichten van besneeuwde bergen, waarboven de lucht van oranje naar rood naar violet naar staalblauw kleurt.

Iedereen is dan al binnen, en mist dit moois, behalve wij en ons doel is altijd om als laatste binnen te komen. - Eén keer hebben we dat wat te letterlijk genomen toen we in het volledige duister

Norsk atmosfære og hollandsk romantik: Antje og Jeep

langlaufreizen, maar ook voor onze eigen vakantie. Het liefst skiën we dan langs de onbemande DNT hutten in

vanuit Storkvelvbu bij Ruten aankwamen. Er was toen tijdens de Kerstdagen erg veel verse sneeuw gevallen, en de loipes bij Tunebu konden niet getrokken worden. De tocht was loodzwaar en duurde tweemaal zo lang als normaal, máár wel met een prachtige maneschijn over Espedalen.

Als reisleader merken we altijd dat onze klanten blij verrast zijn over het heerlijke Noorse eten dat Berit uit de keuken tovert. Het diners avonds, maar natuurlijk ook het overheerlijke ontbijt met zelfgebakken brood, brun-ost en verschillende soorten vis, die we als Nederlanders in de vroege ochtend liever nog een beetje links laten liggen.

De laatste jaren laat Arthur ons zijn bierbrouwerij ontdekken. Smaakvolle bieren, een boeiende rondleiding en daarna een gezellige proeverij bij de open haard. Arthur weet er veel van en kan er zeer geanimeerd over vertellen. Net als hij doet bij de diapresentatie van de omgeving, met bijvoorbeeld prachtige dia's van muskusossen in

Dovrefjell, dieren die de meeste Nederlanders nooit gezien hebben.

Als je als Nederlander naar Noorwegen gaat, dan hoop je stiekem ook een beetje op noorderlicht... Vorig jaar, maart 2012, hadden we geluk. Arthur stond al enkele dagen 'op wacht' bij een zijraam in de zitkamer, anders kan het zijn dat je het hele schouwspel mist. Opeens was het zover, snel naar buiten om de geel-groene waaiers te zien. Het was prachtig !! Antje probeert de groep altijd zover te krijgen om op de laatste avond de badestamp in te gaan. Toen we daar vervolgens, later in diezelfde week, nog een staartje Noorderlicht konden zien, was de week helemaal compleet.

U merkt het al, 500 woorden zijn té weinig om al onze ervaringen in deze regio te beschrijven. Over de Peer Gynt loype van Ruten naar Skei, onze zomerse fietstocht in Noorwegen, Helvete en de traditionele beklimming van de Ruten, hebben we het dan nog niet gehad.....

Her følger nu for ikke-hollandskkyndige foranstående tekst i dansk version:

Vinterstilhed omkring Ruten Fjellstue

Dansk tekst: Statsaut. translator Peter Vingerhoets

Det var en meget kold nytårsuge med temperaturer ned til minus 30, da vi, Jaap & Antje, mødte hinanden under en langrendsuge i Norge for næsten 11 år siden. Det var ikke i Espedalen, men ved Geilo. Jaap var rejseleder for SNP Naturreizen fra

Holland, og Antje var med som deltager. Den norske atmosfære har åbenbart haft en romantisk effekt, for siden da har vi dannet par, og helst rejser vi hvert år sammen til den norske sne. Da SNP Naturreizen har haft et samarbejde med Ruten Fjellstue i rigtig

mange år, er vi her som gæster med jævne mellemrum. Både som SNP-rejseledere på snesko- og langrendstrejser og i vore egne ferier. Så løber vi helst på ski forbi de ubemandede DNT-hytter i Huldreheimen. Her er tomt og stille og landskabet er underskønt med Jotunheimen i baggrunden og med det særlige lys og den rene luft. Her er aldrig kedeligt, i omkring 1000 meters højde står man afvekslende på ski gennem birkeskov, langs med søer, over sletter og gennem dale.

Dengang, da vi på vej fra Oskampen til Skriurusten fik øje på en gigantisk flok rensdyr, var noget helt specielt. Vi gik intetanende og nød den nyfaldne sne, og pludselig så vi en flok, bestående af hundredvis af rensdyr, vandre af sted foran os. DNT-hytterne er fantastiske, men efter at have smeltet sne i en uge er vi ekstra glade for at vende tilbage til Ruten Fjellstue med pejsen, et varmt brusebad og herligt autentisk mad. Da vi ikke er morgenmennesker, oplever vi ikke ret ofte morgenlyset, men til gengæld ret tit aftenlyset. Panoramaer med snedækkede bjerge og himlen ovenover, som changerer fra orange til rød til violet og til stålblå. På dette tidspunkt er alle allerede inden døre og går glip af dette pragtfulde syn, bortset fra os, og vort mål er altid at komme ind som de sidste.

Der var én gang, hvor vi tog dette lidt for bogstaveligt, da vi i bælgravende mørke ankom til Ruten fra Stor-kevlvbu. Det var i juledagene, hvor der var faldet store mængder nysne, og

hvor der ikke kunne køres løjper ved Tunebu. Det var en meget hård tur, som varede to gange længere end normalt, men til gengæld var der et pragtfuldt måneskin over Espedalen.

Som rejseledere lægger vi altid mærke til, at vore kunder er glædeligt overrasket over den herlige norske mad, som Berit fremtryller i køkkenet. Det gælder aftensmaden, men selvfølgelig også den himmelske morgenmad med hjemmelavet brød, brunost og diverse slags fisk, som vi som hollændere hellere går udenom på dette tidlige tidspunkt.

I de senere år har Arthur ladet os opdage sit ølbryggeri. Velsmagende øl, en spændende rundvisning og derefter en hyggelig ølsmagning ved pejsen. Arthur ved meget om det, og han formår at fortælle meget levende om det. Nøjagtig som når han fremviser dias om omgivelserne med for eksempel de pragtfulde dias med moskusokserne på Dovrefjell, nogle dyr, som de færreste hollændere har set.

Når man som hollænder rejser til Norge, håber man i al hemmelighed også lidt på at se nordlyset... Og sidste år, i marts 2012, var heldet med os. Arthur havde i nogle dage 'stået vagt' ved et sidevindue i stuen, for ellers kan det godt være, at man går glip af hele skuet. Og pludselig var det så vidt, og vi skulle hurtigt ud for at se de gulgrønne vifter. Det var pragtfuldt!! Antje prøver altid at få gruppen til at tage en tur i badestampen den sidste aften. Da vi så senere i samme uge derfra kunne

se en lille strimmel nordlys, var ugen bare perfekt.

I kan allerede mærke, at 500 ord ikke rækker til at beskrive alle vore oplevelser i området. Og så har vi ikke en-

gang nævnt Peer Gynt-løjpen fra Ruten til Skei, vores sommertur på cykel i Norge, Helvete og den traditionelle bestigning af Ruten...

Fra vandstærrens rige på en fortryllende, men isnende kold januar dag

Kontingentet for 2014

er 125,00 kr.

Vi har omlagt indbetalingen til homebank

reg. nr. 1551 konto nr. 4162250

Betalingsfristen er 15. januar 2015

Nå får Arthur lov å selge ølet sitt

Artikkel fra Gudbrandsdølen Dagningen - 4. november 2014

Arthur Bredli kan glede seg. Nå har han fått lov til å selge eget øl på Ruten Fjellstue.

Mandag formiddag ble det klart at Arthur Bredli får lov til å selge det ølet han brygger selv til sine gjester. Bevillingen gjelder øl som inneholder under 4,7 prosent alkohol. Fra før av har han lov til å brygge eget øl, og til å skjenke eget øl.

Verken rådmann, ordfører eller resten af formannskapet hadde innvendinger mot at Arthur Bredli skal få lov til å selge uåpnede flasker med øl til sine gjester.

Ordfører Ole Tvette Muriteigen mener det bare er positivt.

Ruten er en viktig reiselivsbedrift i Espedalen, og bryggerivirksomhet er for ham et viktig ekstrebein å stå på. Det er som kjent ingen dans på roser å drive med reiselivsbedrifter nå om dagen, sier Muriteigen.

Bredli fikk avslag sist han søkte, selv om det i utgangspunktet da også var åpent i loven for at han kunne selge øl under 4,7 prosent.

Noe av årsaken må nok tilskrives et komplisert lovverk. Når veilederen til loven heller ikke har med de seneste endringene, blir det vanskelig å orientere seg.

RUTEN FJELLSTUE: Arthur fikk ja, og kan nå selge øl på uåpnet flaske til sine gjester på Ruten. Foto: Marius B. Staveland

I Danmark følger vi ivrigt med i slagets gang

Rapport fra uge 3½ - 4

Tekst og foto: Lilian Andersen

På snesko når man altså også vidt omkring.

Da Legatets mange børn var ved at pakke sammen og tage hjem til Danmark, ankom vi. Det sker indimellem, at vi mødes i døren, når deres ophold slutter og vores ferie begynder. Der er fuld gang i den, nogle af de 11-12 årige børn løber rundt og fjoller, mens andre er mere afdæmpede og måske en smule vemodige over, at de skal forlade dette dejlige sted med al den dejlige sne. Fælles for dem alle er, at de har en masse at fortælle, når de kommer hjem til deres familier i København. Ungerne har selvfølgelig trampet en masse spor i landskabet, men disse spor forsvinder helt i løbet af ganske få dage, når det sner så meget som det gjorde i år. De første dage af vores ferie sneede det næsten uafbrudt, og da vi nåede den første weekend var der tykt, tykt pudret af nyfalden sne over det hele.

Vores søn Bjarke på 14 år hyggede sig om søndagen på Dalseters alpinbakke, som på denne tid af året kun er åben i weekenden mellem kl. 10 og 15. Men han var fuldt ud tilfreds, og der er endda nogle klip tilbage på klippekortet, som han kan bruge på næste ferie.

Jeg lider af den fordom, at alpinbakken nok er ikke lige noget for mig, så jeg traskede lidt rundt i kanten på snesko. Det er et tempo, som passer mig meget bedre! Og Alex, min mand, var solidarisk. Vi tussede rundt og småsludrede, og engang imellem ræsedede et par mennesker forbi ude på bakken. Det ser nu alligevel lidt sjovt ud, og måske skulle man på et tidspunkt bevæge sig ud af komfortzonen og overveje en smule alpinundervisning? Måske næste år ....

En smuk eftermiddag fulgte vi skiltet mod Eldbjørgshaugen på snesko, men af en eller anden grund kom vi længere og længere nedad i terrænet, og det var jo ikke ligefrem dén vej, det skulle gå. Men her var rigtig smukt, og er der noget, vi holder meget af, er det

*På jagt efter elgspor og Eldbjørgshaugens top - iført snesko.
Flot ser landskabet ud.*

smukke udsigter. På et tidspunkt fulgte vi en elgs spor (dens størrelse til trods kommer den godt nok rundt på de mest besværlige steder), og vi kunne konstatere, at elgen synker dybere i sneen, end vi gør med vores snesko. Vi har stadig Eldbjørgshaugen til gode.

På vores tidligere ferier har vi på vores skiture mod Olstappen passeret et skilt med pil mod Espefossen. Vi har tidligere været nødt til at gå forbi, fordi det ikke var muligt at bevæge sig derind på de lange brædder, og da vi engang tog skiene af og forsøgte at gå derind alligevel, sank vi i til låret og gav hurtigt op. Nu havde vi snesko på, og så var det jo anderledes let at bevæge sig rundt. Vandfaldet er skjult fra løjpen, men efter få minutters gang i den dybe sne dukkede det frem. Når man tænker på, at det er midt i den hårde vinter og alt andet rundt omkring er frosset til is eller ligger skjult under en tyk dyne af sne, så er det overraskende meget vand som fosser igennem lige her.

Vi forsømte ikke at gå ture på vores langrendsski, men har fået øje for kvaliteterne ved snesko. Godt nok udvikler man en lidt sjov gangart, men bliver

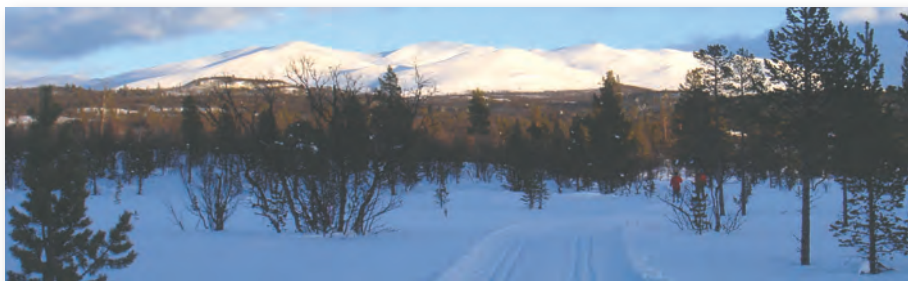
man træt af at gå, kan man variere tempoet med en rask løbetur. Det er noget, som kan få pulsen op!

I disse år, hvor det er så moderne at løbe, er der faktisk nogle, som har gjort det til en sport at løbe på snesko. Så hvis nogen af læserne har ambitioner inden for løb og gerne vil prøve noget nyt og interessant, så tjek International Snowshoeing Federation (ISSF), som blev grundlagt i 2010. Her kan man tilmelde sig forskellige sneskoløb rundt omkring i verden. I 2014 blev World Snowshoe Championships afholdt i Dalarna i Sverige. I 2015 foregår det i Quebec City i Canada.

Der er langt til Canada, men mindre kan måske også gøre det: For eksempel en uge 7 konkurrence, hvor der er rigtig mange gæster på Ruten Fjellstue. Hvad med nogle kæmpende stafethold: F.eks. Ruten mod Dalseter?

I uge 4 er der ikke så mange mennesker i området, så vi vil nok bare fortsætte med at tøffe rundt i vores eget tempo i og uden for løjperne i ”vår vennlige villmark”.

Lilian Andersen
fast gæst på Ruten Fjellstue
siden 2003

Rapport fra uge 7

Tekst: Ole Bertelsen og Therese Vedel

Med på den værste og så på drillske brædder.

For os begynder vinterferien længe før uge 7. Dette år var det første gang, at begge piger skulle med, og den mindste på 8 år skulle have ski på for første gang. I ugerne op til er der diverse telefonsamtaler om udstyr, hvad haves, hvad skal anskaffes, eventuelt strikkes. Det hele kulminerer, når vi mødes ved båden fredag eftermiddag. Nu starter et fast ritual. Efter vi har indlogeret os i kahytterne, mødes vi i salonen til alkoholfri drik til børnene, og en øl til de voksne. Siden følger buffeten i restauranten og til sidst tilbage til hestevæddeløb i salonen. Der spilles på alle heste for en sikkerhedsskyld, og spændingen er stor. Så er det sengetid for de små, mens Ole og jeg lige skal have en sving om, inden vi tørner ind.

Fra båden til toget går det i to taxaer. Vi fouragerer på stationen til fortæring i toget, for ikke at blive alt for sultne, hvis vi ikke når frem, før frokosten er forbi. I år nåede vi den.

Så skal der lejes ski og støvler og købes smøring, og endelig kan brædderne prøves. Det er ikke så let, når det er første gang, men optimismen fejler ikke noget. Ole når Ronja rundt, og Thit og jeg møder ham ved Langtjern, og så suser vi alle tre ned af Tømmerløjpen. Det er det, vi har glædet os til så længe. Lørdag aften er det tidligt i seng for at være klar til søndagens strabadser.

Efter lidt forhandling ved morgenbordet bliver aftalen, at Thit følges med os Hattdalen rundt, og lillesøster Solveig følges med far, så langt hun orker. Og sådan bliver det de følgende dage. Thit følges med os, og Solveig kommer på skiskole og går små ture med sin far. Til alt held er vejret mildt, så ingen af dem fryser, når det går langsomt og trægt på de drillske brædder.

Thit har energi til det hele og er med på den værste, to gange til Espedalen og tilbage gennem skoven. Første gang er der åbent på Espedalen fjeldstue, så farfar byder på kakao. Anden gang, om fredagen, er det klampeføre, så det sidste stykke gennem skoven er en krig at komme igennem. En tur på Tuxenløjpen bliver det også til i fin stil før frokost med røde kinder og stolthed i blikket.

Begge piger får medalje af Berit fredag aften, og Thit får et fint krus, fordi det er 5. gang hun får medalje.

Lørdag morgen går det atter hjemad for far og døtre, mens vi tager en uge til med næste hold børn og børnebørn. Mens vi venter på bussen, der skal køre dem til Vinstra, kommer Thits kommentar: ”Jeg er begyndt at glæde mig til næste år”.

Rapport fra uge 8

Tekst: Anne Skodborg - Foto: Anne Skodborg

... eller historien om løjpen, der blev væk!

Rygterne var løbet i forvejen.... Vi havde hørt, at der var mere sne end vanligt i Espedalen, men kunne det mon passe?

Optimismen fejlede i hvert fald ikke noget, så morgenmadskurven blev pakket hjemmefra, så vi kunne indtage den på parkeringspladsen ved Helvete. På vejen op gennem Espedalen måtte vi konstatere, at rygterne talte sandt, så morgenmaden kunne ikke indtages ved Helvete, idet parkeringspladsen ganske enkelt ikke var ryddet for sne. Det skulle nu ikke slå os af pinden, så vi fortsatte til Espedalen Fjellstue og ville så holde ind på parkeringen ved søen

.... Men ak, her var driverne også mandshøje, og vi var nær aldrig kommet derfra.

Traditionen tro lagde vi ud med Hattaldsæter-løjpen lørdag formiddag, sådan bare for lige at få prøvet formen og sneen af. I løbet af eftermiddagen dukkede resten af Skipper-familien op, og så var vi fuldtallige(nisserne fra Odense, Maria, Malthe og os 3 fra Jørlunde).

Vi havde hjemmefra lagt store planer om Hestådalen og tøseturen til Svarttjønnholet var også nøje forberedt, vi måtte dog erkende i ugens løb, at planer er til for at kunne ændres, og det er måske slet ikke så skidt endda. Maria, der skulle træne til Vasaløbet, var med på den værste, det var bare synd, at hun

Snemængderne og -kvaliteten var i uge 8 i top - vejret også

blev nødt til at løbe så meget alene, for vi andre kunne ganske enkelt ikke følge med hende. I ugens løb lærte vi dog at smutte afsted ½ time før hende, så kunne man få lidt fornøjelse af at blive indhentet og overhalet af hende på et lidt senere tidspunkt.

Mandag tegnede vejrudsigten fint, så vi besluttede at tage til Hestådalen via Runhø, spise madpakker i Bingsbu og så ellers tage turen tilbage til Fjellstuen i ro og mag.

Når der nu helt generelt er meget sne, så giver det sig selv, at der nogen steder også er mere end andre steder. Hele løjpen op ad Rundhø var én stor snedrive, hvor vi gik i sne til livet trods vores ski. Da vi nåede toppen, var der til gengæld ikke så meget som et eneste snefnug. Maria mente ikke hendes superski kunne tåle mosten, så vi besluttede at vende om og gå til Bingsbu i stedet for.

På tøseturen i 2013 havde vi jo store problemer med at finde Svarttjønnholet, og den kunne vi jo ikke rigtig have siddende på os, selvom vi fra pålidelig kilde havde hørt, at nu var også løjpen til Venlisæter forsvundet i snemasserne. Onsdag drog vi derfor på rekognosceringstogt til Espedalen Fjellstue og måtte sande, at den før nævnte pålidelige kilde havde ret, vi kunne heller

ikke finde løjpen. Vi ledte højt og lavt, forcerede adskillige snevolde og driver, for hvor svært kunne det lige være, at finde noget så simpelt som et løjpespor? Men efter en rum tid i bidende kulde måtte vi give op.

Arthur fortalte senere, at man bare lige skulle over eller igennem en snedrive på et par meters højde, og herefter ville

En løjpe, der heldigvis ikke blev væk

alt være nemt og ligetil, men hvilken af driverne han mente, fandt vi aldrig helt ud af.

Så selvom mor havde pandekagepulver og chokolade med, så måtte vi altså opgive dette års tøsetur til vores store ærgrelse. Vi håber, at pandekagepulveret kan holde sig, for vi giver altså ikke så let op, så næste år i uge 8 drager vi atter mod Svarttjønnholet.

I ugens løb nåede vi til Bingsbu hele 3 gange, så fik vi også fornøjelsen af alle 3 løjper hjem til Ruten Fjellstue igen, vi er dog ikke helt enige om hvilken,

der er bedst. Ida Victoria på 11 år mener stadig, at Tuxen-løjpen kun er for gamle, forvirrede mennesker, der gerne tager en omvej fremfor den lige vej.... Og det til trods for, at vi fik en af de helt store naturoplevelser i år: Vi så nemlig en jærv komme spurtende ned ad fjeldsiden ca. 30 meter fra os. Vi blev alle meget stille og følte os umådelig heldige. Man regner med, at der kun findes ca. 350 jærve i Skandinavien, og så valgte én af dem at krydse vores spor! Desværre lå kameraet i rygsækken, så vi fik ingen billeder, men kan blot sige til os selv, at visse oplevelser blot skal huskes.

5-årige Malthe husker helt sikkert også, at han i 2014 kom til Bingsbu helt selv for allerførste gang (de foregående år har han ligget lunt og godt i pulken). En sød farmor fra Fjellstuen havde lagt en hilsen i form af chokolade til ham. På hjemvejen blev der gættet på, hvem det mon kunne være, så der kunne blive sagt tak på behørig vis.

I skrivende stund, hvor 1. november nærmer sig med hastige skridt, glæder vi os allerede og er så småt begyndt nedtællingen til uge 8 2015.

Tøndslagningen i uge 8 er altid en festlig og sjov begivenhed. De voksne morer sig ligeså meget som børnene - helt garanteret.

Uge 8's herlige legeonkel

Tekst og foto: Flemming Koue

Uge 8 var i år velsignet med utallige mindre børn. Netop i en alder, hvor de har 'ild' i en vis legemdel, så der skal derfor helst hele tiden ske noget. Det gjorde der da også i ugens løb. I begyndelsen af ugen bl.a. tøndeslagning, hvor børnene var klædt ud som prinsesser, pirater, skeletter m.m., og sidst på ugen blev kælke- og skibakken foran fjeldstuen flittigt brugt af både forældre og børn. Arthurs snescooter gik i fast rutefart og fragtede både voksne og børn op fra dalens bund. Et populært arrangement.

Når der er mange børn i en spisesal, kan det selvsagt være svært at blive siddende stille ved bordet mellem retterne, hvis man ligeså godt kan foretage sig andre spændende ting, som f.eks. at lege tagfat, løbe om kap, eller hvad med en rask lille slåskamp osv. Serveringspersonalet stod her over for en ganske særlig udfordring: De skulle jo nødigt blive løbet over ende!

Men det var der specielt én person, som sørgede for, at de ikke blev, nemlig Ski-klubbens webmaster Svend Gundestrup. Det viste sig, at han besad helt specielle evner til at fange børnenes opmærksomhed. Han satte sig mellem serveringerne ganske enkelt ned på gulvet for enden af sit bord, og vupti samledes en hel børneflokk omkring ham og lyttede med strittende ører og store øjne til hans spændende røverhistorier. Denne indsats fortjener i sandhed nedenstående billede.

Spændende røverhistorier i uge 8

Rapport fra uge 9

Tekst og foto: Janne Rasmussen

Uha - dansken kendte ikke helt uge 9's klokkeringsritualer!

Min mand og jeg har nu taget til Ruten Fjellstue i uge 9 i 10-15 år. Vi var lidt tilfældigt taget til Dalse-ter et år, og vi kom til at dele bord med nogen, som fortalte os om Ruten Fjellstue. De havde været for sent ude det år, så der ikke var plads. Vi nåede ikke over at kigge, men næste år tog vi til RF, og så er vi kommet der siden. I 2010 havde vi mine døtre, den enes kæreste og Gabriel på 3 år med. Og det er fortsat - bortset fra det år Gabriel blev storebror til Elisa. Nu er Gabriel 7 og Elisa er 3. Sidste år havde vi også Jens' yngste datter og hendes kæreste, Leo på 3 og tvillingerne på ½ år med. Men de syntes, det blev for svært i år.

Vi kommer med fly, og jeg kunne slet ikke overskue at skulle vente i lufthavnen på toget, få alle børn og kufferter og ski ned og ind i et tog uden pladsreservation, og så ud i Lillehammer og ind i en hotelbus resten af vejen. Så jeg snakkede med Berit om at blive hentet i Lufthavnen, og selvfølgelig kunne det arrangeres. Det var rigtig dejligt, og det gjorde vi så også i år, selvom vi ikke var helt så mange.- Vi er jo vant til dejligt vejr og sol, men i år ankom vi i rædsomt vejr. Plusgrader, stærk blæst og masser af

skyer. Det har været lidt specielt at gå tur i finregn og tøsne. De første dage var rigtig slemme, men så hjalp det. Blæsten tog af og temperaturen faldt til under frysepunktet. Natten til torsdag kom der pænt med sne, og det hjalp. Men solen fik vi ikke set bortset fra nogle få glimt!!!

Sidste år fik Gabriel sølvmærke i gruppen op til 6 år. I år var han så rykket op i næste klasse, 7-11 år. Det er jo et vældigt spring. Sidste år gik han 15 km. For at få sølv i år skulle han gå 35 km. Vi havde snakket med ham om, at det var urealistisk. Men hvad skete? Da vi ankom, var han lynhurtigt ovre at få ski og skistøvler, og så fat i mig og min mand og ud ad lysløjpen. Det gik bare afsted i sporet. Så kom bakken, og han fortsatte bare op ad den i sildeben og så

*En glad Gabriel og en glad moster
'på sporet'*

ned igen i plov. Dagen efter gik han op ad tømmerløjpen til Øvre Dalseter, ud mod Langtjern og ned til vejen og hjem ad lysløjpen uden besvær. Den sidste bakke tog han da bare 10-12 gange.

Her modtager Gabriel stolt sit sølvmærke

Dagen efter gik vi ad Per Gynt vejen og ned til den Store Sten og hjem derfra. Så var han oppe på 20 kilometer. Torsdag havde vi som sagt fået sne. Den var ikke helt let at gå i fra morgenen, men vi kom da op ad Tømmerløjpen og ud mod Hatdalseter. Vi havde tænkt at prøve Troldeøjpen, men den var ikke kørt, så vi opgav efter et par hundrede meter. Det var Gabriel ikke tilfreds med. Også fordi han ikke gad gå op ad den lange bakke igen. Men efter lidt varm saft og chokolade, endte det med, at han var først oppe. Og han nåede de 35 kilometer og fik stolt sin sølvmedalje. Han siger, at det var den bedste skiferie, han har været på.

Elisa fik selvfølgelig også ski. Den første dag trak faderen hende lidt rundt, men så mistede hun interessen, og det skal man have lov til, især når man er 3 år. Den sidste dag fik moster hende dog

med ud, og det var sjovt.

Elisa havde heldigvis også sin store succes. Nemlig med at ringe med klokken til aftensmaden. Det startede Gabriel med, da han var med 1. gang. Men det var nær gået galt. Der var nyt personale i år. Nogle søde, unge danskere, men de kendte ikke til den tradition. Den 1. aften havde Gabriel og Elisa sat sig parate nede ved spisesalen lidt før 18.30. Og så gik den unge pige bare forbi med klokken. Og af en eller anden grund fik Gabriel ikke sagt noget. Han plejer ellers ikke at være mundlam. Næste aften var mor med, og hun fik så klaret situationen. Og en stolt lille pige gik rundt i stue-etagen - og Gabriel på 1. sal.

Begge børn syntes skismøring var spændende - i skistalden. Men det var jo ikke altid nok - i det vejr. - Og så skal vi ikke glemme maden. Dessertene er jo formidable og et ret ukendt land hjemme. Men en elgkarbonade er nu heller ikke at foragte.

Elisa på små ski, men så sjovt var det nu heller ikke - hele tiden

Hilsen fra den sydlige halvkugle

Tekst og foto: Kirsten Albiniussen

Uge 8's legendariske sangskriver-ske Kirsten Albiniussen har anskaffet sig en iPad. Med en sådan tingest er de kommunikative muligheder i dag jo næsten uudtømmelige. Selv helt fra Sydafrikas allersydligste spids er forbindelsen perfekt. Medio oktober – i god tid før deadline - modtog ski-bladets redaktion ganske uopfordret en

dramatisk tekst- og billedhilsen fra den sydlige halvkugle. Hilsenen indledtes med 'Kære alle', så jeg går ud fra, at der dermed også menes alle skiklubbens medlemmer og især uge 8's gæster. Billedet af Rolf er i hvert fald så flot og unikt, at det fortjener en plads her i bladet, og det samme gælder beretningen om de mange hvaler.

Oktober 2014: Rolf Albiniussen mellem tvende oceaner på selveste Cape Agulhas - Afrikas sydligste punkt

Kære alle

Så kan vi ikke komme længere. Uden at dreje til højre eller venstre. En flot

oplevelse at stå her hvor bølgerne ikke som på Skagen kommer fra hver sin side, men bare tordner ind selv i dagens stille vejr. Vi har lige forladt Hermanus, hvor vi så hvaler både fra land og fra

båd. Store dyr, der kommer ganske tæt på kyst og båd. Først så vi efter de erfarne med kikkert og vendte blikket i den retning, men så ingenting, stædigt blev vi ved og pludselig så vi blæs mange steder og anede hvalen under og lidt over vandoverfladen. Så sprang de, hovedet dukkede op og ditto halen.

Det er næsten slut på yngletiden, og hvalerne ligger her i bugterne, inden de drager til Sydpolen og æder de næste mange måneder. Her er især mange ret-hvaler (kendte dem ikke, inden vi kom), men vi så også sæl, delfin og anden hval. Mor og barn cirklede rundt om båden, og ungen kiggede nysgerrigt

op, tror vi da. Vi så dens hoved flere gange. En hval stak pludselig til søs efter et spring, og guiden sagde, den skulle ud og føde.

Solnedgangen nød vi på en god fiske-restaurant i havnen; pludselig pegede tjeneren, og lige uden for havnen var et par store hvaler begyndt parringslegen, de sprang op, væltede ned med store plask, cirklede i overfladen og stod næsten på halefinnen, vinkede med lufferne og sluttede af med flere spring.

Det var en værdig afslutning på herlige dage.

Kærlig hilsen til jer alle

Mobiler på ski

Tekst: Flemming Koue

I følge dagsberetningerne i uge 8 er der næppe nogen tvivl om, at man skal til at indstille sig på et nyt fænomen i løjperne. Næmlig møde med skifolk, der håbefuldt leder efter deres tabte mobiltelefoner. At de så først bliver fundet, når sneen engang er væk, er måske en lille trøst. Med lidt held virker de måske ovenikøbet, og er finder en et ærligt menneske, så ender historien måske helt interessant, selv om man jo helt sikkert har anskaffet sig en ny mobil i mellemtiden.

Fænomenet blev faktisk allerede beskrevet her i Skibladet fra december 2008, nr. 41, hvor en nordmand i juli 2008 i nærheden af Øvre Dalseter i græsset havde fundet, omend ikke en

hel mobiltelefon, så dog en 'minnepenn' (USB-stik). Finderen testede USB-stikket, som viste sig at være intakt og indeholdt en masse billeder fra Tibet samt nogle filer, som muliggjorde identificering af den rette ejermand, nemlig Mads Koue. Han nåede selv frem til, at han måtte have tabt 'hukkommelsen' i vinteren 2007.

USB-stikket havde altså overlevet i den norske natur i næsten halvandet år, inden det kom tilbage til ejeren. Måske var det endda flere gange blevet kørt over af Arthurs løjpermaskine.

Om Ole Bertelsen fra uge 8 så også er så heldig at få sine ski retur, som blev forbyttet ved besøg på Dalseter Højfjellshotell, er nok ikke så sandsynligt.

Status for hjemmesiden

Tekst: Svend Gundestrup

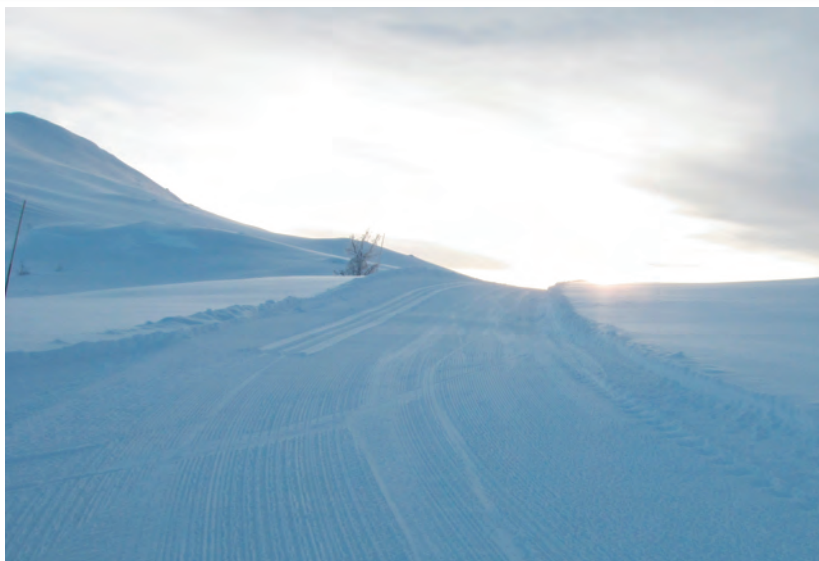
<http://www.rutenskiklub.dk>

I skrivende stund har 65.273 været inde og besøge hjemmesiden siden dens start tilbage i 2006, for 1 år siden havde der været 54.024 besøgende. Desværre mangler der billeder fra vinteren 2013+2014, så hvis du ligger inde med nogle, så send dem til webmaster.

Der er sket en større opgradering af selve hjemmesidesystemet, der betyder at hjemmesiden vil være hurtigere og endnu mere tilgængelig på mobile apparater, smartphones, tablets osv. Selve layout'et er ikke ændret meget.

Jeg vil igen opfordre alle til at indsende ideer, materiale, billeder eller lignende til webmaster, så hjemmesiden fortsat kan vokse.

Med venlig hilsen og tak
Svend Gundestrup/Webmaster
svend@gundestrup.dk

*Stemmingsbillede nær Bingsbu.
22. januar 2014*

Ruten-bånd

Tekst: Flemming Koue - Foto: Therese Vedel

Alle ved nu, at Arthur kan smykke sig med titlen diplombrygger eller på norsk fjellbrygger, at mikrobryggeriet, nemlig Espedalen Fjell bryggeri i 870 m højde, er Norges højst beliggende, og at der her brygges ganske fortrinlig øl, som mange af Skiklubbens medlemmer har haft lejlighed til at smage. Bryggeriets forskellige ølsorter har de forunderligste navne, som f.eks. Cotopaxi Stout (*The Gateway to Heaven*), Petsiko tribute, Porter to Hell, Ruten Pils etc. Cotopaxi (Skibladet Dec. 2009, side 31) er en af verdens højeste, aktive vulkaner i Equador 5.897 m, som Arthur i 2008 klatrede rundt på. Altså med andre ord en øl, der stræber højt. - På grund er norsk lovgivning er det imidlertid meget begrænset, hvad der må stå om mikrobryggeriets aktiviteter på Ruten Fjellstues hjemmeside. Det hindrer imidlertid ikke fjellbryggeren i at have egen hjemmeside *fjellbrygger.blogspot.com*, hvor man kan læse mere om mikrobryggeriets aktiviteter. Her afsløres bl.a. opskrifter. Også flere flotte billeder fra området kan ses.

Dog, intet sted i fjellbryggerens ølsortiment findes imidlertid en øl med navnet Bertelsen Bryg. Så hvad har Bertelsen Bryg derfor med Ruten at gøre? Joh, se lige engang meget nøje på etiketten! Billedet er faktisk taget på toppen af Ruten-fjeldet, som med 1.517 m ganske vist ikke er lige så højt som Cotopaxi – men alligevel, og udsigten er ud over Espedalen. Personen på etiketten - godt camoufleret bag hat, briller og diverse vandrestyr er nemlig Ole Bertelsen, som er mangeårig gæst på Ruten Fjellstue. Ole har i de senere år desuden været Skiklubbens dirigent og revisor. Denne øletiket må vist derfor siges at være en flot cadeau til Ruten Fjellstue og Espedalen.

Historien er i korthed, at Ole fik foræret et gavekort til at deltage aktivt i et ølbrygningskursus i Odense. Resultatet blev til et antal flasker velsmagende øl med navnet Bertelsen Bryg. Skiklubbens bestyrelse og redaktion havde på et bestyrelsesmøde i marts 2014 lejlighed til at smage på dette unikat. Også Arthur har i uge 7 stiftet bekendtskab med drikken. Den fik uforbeholden ros.

TUXEN

AV-CENTER

Alt i lyd, lys & AV-udstyr

TUXEN AV-CENTER har rødder helt tilbage til 1955, hvor TUXEN FOTO åbnede i hjertet af København. Allerede fra den spæde begyndelse gjorde TUXEN FOTO sig i udlejning af optage- og præsentations-udstyr under navnet "Foto Udlejningen". TUXEN FOTO blev snart til TUXEN FOTO & AV-CENTER, og udviklingen fra dias og film til moderne av-udstyr baseret på edb og lyd, blev en væsentlig del af nutidens TUXEN AV-CENTER.

I starten af 2005 overtog vi driften af firmaet SGU LYD & LYS, som var et salgs og udlejningsfirma, hovedsageligt med installationer af cafeer, barer og diskoteker, samt udlejning til events og koncerter.

Vi er således blevet en dynamisk sammensætning af gedigen viden fra fortiden, og stor kompetence i nutidens moderne teknik.

Vores succes skyldes ikke mindst holdningen til, at den lille kunde en dag kan blive den største. Tilfredse kunder skaber gode forbindelser, som igen er med til at skabe succes.

Vi håber, at se dig som kunde hos TUXEN.

Meterbuen 6 - Bygning 9 - 2740 Skovlunde
tuxen@tuxen.dk
Tlf. 38889393

www.tuxen.dk